

ΟΔΗΓΟΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΜΕΤΑΝΑΣΤΩΝ-ΕΘΕΛΟΝΤΩΝ

Πως να σχεδιάσετε και να παρέχετε αποτελεσματική εκπαίδευση

This project was funded by the European Union's Asylum, Migration and Integration Fund. Responsibility for the information and views set out in this publication lies entirely with the authors.

Δημοσιεύθηκε ως μέρος του Έργου VAI – Volunteering Among Immigrants, Πλαίσιο Εργασίας 2, Παραδοτέο Νο. 2.3. Διαθέσιμο στο διαδίκτυο: www.vai-project.eu/outputs

This project was funded by the European Union's Asylum, Migration and Integration Fund.

Η ευθύνη των πληροφοριών και των απόψεων που εμπειρέχονται στην παρούσα έκδοση βαρύνουν μόνο τους συγγραφείς της.

 four elements Οργανισμός Δημιουργίας; Four Elements

Σε στενή συνεργασία με τους: Hellenic Red Cross, Cidis Onlus, Gottfried Wilhelm Leibniz Universität Hannover και Verein Multikulturell.

Hellenic
Red Cross

Cidis Onlus

For more information: www.vai-project.eu

© European Union 2019 | This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License.

ΟΔΗΓΟΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΜΕΤΑΝΑΣΤΩΝ-ΕΘΕΛΟΝΤΩΝ

Πως να σχεδιάσετε και να παρέχετε αποτελεσματική εκπαίδευση

This project was funded by the European Union's Asylum, Migration and Integration Fund. Responsibility for the information and views set out in this publication lies entirely with the authors.

Το έργο «Ο εθελοντισμός στους μετανάστες» (VAI = Volunteering Among Immigrants) ξεκινά από την παρατήρηση ότι ο εθελοντισμός των μεταναστών μπορεί να αποτελέσει τόσο μέσο όσο και δείκτη κοινωνικής ένταξης. Πολλά κράτη της Ευρωπαϊκής Ένωσης έχουν ήδη αναγνωρίσει τις προοπτικές του εθελοντισμού ως μέσο ενσωμάτωσης, και έχουν επιχειρήσει να εισάγουν μέτρα για την προώθηση του εθελοντισμού στους μετανάστες. Η μετανάστευση, η κοινωνική ένταξη και ο εθελοντισμός αποτελούν ωστόσο αντικείμενα έντονου δημόσιου και πολιτικού διαλόγου στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Το έργο VAI στοχεύει στην προώθηση νέων διευθετήσεων για τον εθελοντισμό μεταξύ των μεταναστών, μέσα από διαπραγματεύσεις για την άρση των εμποδίων και την αξιοποίηση παραγόντων που διευκολύνουν την κοινωνική ένταξη. Στοχεύει επίσης στην ενίσχυση δικτύων και την ανταλλαγή γνώσεων στο πεδίο του εθελοντισμού των μεταναστών, ειδικά σε διακρατικό ευρωπαϊκό επίπεδο.

Το παρόν έγγραφο παράχθηκε αρχικά ως Παραδοτέο 2.3 του 2ου Πακέτου Εργασίας «**Ανάπτυξη Ικανοτήτων στις Κοινότητες Υποδοχής**». Η βασική επιδίωξη της εν λόγω δραστηριότητας είναι η ενδυνάμωση της συμμετοχής των μεταναστών σε εθελοντικές ομάδες. Στη συγκεκριμένη φάση υλοποίησης του Έργου, δημιουργούνται ένα Εγχειρίδιο Προσανατολισμού για Εθελοντές, ένας Οδηγός για Μετανάστες-Εθελοντές και ένας Οδηγός για την Εκπαίδευση Μεταναστών-Εθελοντών.

Συμμετέχοντες :

UNIVERSITÀ
DELLA CALABRIA

Leibniz Universität Hannover
Institut für Didaktik der Geographie

Hellenic
Red Cross

Cidis Onlus

four elements

freirad
FREIES RADIOT INNSBRUCK

initiative
minderheiten
Tirol

Περιεχόμενα

Περιεχόμενα	4
Εισαγωγή	7
Μέρος 1: Περιβάλλον Εθελοντισμού	9
Πριν την εκπαίδευση	10
Κατανοώντας & εκτιμώντας την πολιτισμική ποικιλομορφία	11
Βέλτιστες πρακτικές στη διαχείριση των εθελοντών	12
Χαρακτηριστικά του εθελοντικού εκπαιδευτικού περιβάλλοντος	15
Υποστηρικτική εκπαιδευτική διαδικασία	16
Μέρος 2: Σχεδιάζοντας αποτελεσματικές τεχνικές εκπαίδευσης	19
Το πλαίσιο γνώσης, δεξιοτήτων και στάσης ως βάση της εκπαίδευσης	20
Εκπαίδευση με βάση τις ικανότητες	22
Πολιτισμική συνείδηση στην εκπαίδευση	25
Εργαλείο σχεδιασμού εκπαιδευτικών προγραμμάτων	27
Χρήση ευκαιριών και εργαλείων αυτοκριτικής	31
Εκπαιδευτικό περιεχόμενο σχετικό με το πλαίσιο	32
Πώς η εκπαίδευση μπορεί να καλύψει τις ανάγκες της οργάνωσης και του εθελοντή	33
Περιεχόμενα της εκπαίδευσης	35
Πριν την εκπαίδευση	35
Κατά τη διάρκεια της εκπαίδευσης	36

Μετά την εκπαίδευση	37
Παράδοση εκπαίδευσης	38
Εκπαιδευτικές πηγές και υλικό	40
Μεθοδολογία εκπαίδευσης	41
Προκλήσεις της εκπαιδευτικής διαδικασίας	43
Μέρος 3: Αξιολόγηση εκπαίδευσης και μάθησης	47
Μετά την εκπαίδευση	48
Αναγνώριση εκπαίδευσης	49
Αξιολόγηση εκπαιδευτικών σεμιναρίων	49
Βιωσιμότητα του εκπαιδευτικού προγράμματος	50
Συμπεράσματα	53
Βιβλιογραφία	54

Εισαγωγή

Ο οδηγός αυτός θα βοηθήσει τους εκπαιδευτές των εθελοντών να σχεδιάσουν και να παρέχουν αποτελεσματική εκπαίδευση. Τα περιεχόμενα οριστικοποιήθηκαν μετά τα χρήσιμα σχόλια που έγιναν κατά τη διάρκεια των ομάδων εστίασης που διενεργήθηκαν στην Αυστρία, τη Γερμανία, την Ελλάδα και την Ιταλία και διοργανώθηκαν από τους Verein Multikulturell, Leibniz University of Hannover, Four Elements (με τη βοήθεια του Ελληνικού Ερυθρού Σταυρού) και Cidis Onlus αντίστοιχα..

Θα εξετάσει θέματα που αφορούν στο εκπαιδευτικό περιβάλλον που διαμορφώνουν τον τρόπο με τον οποίο οι μετανάστες-εθελοντές εκπαιδεύονται και θα παρέχει μια εισαγωγή στην εκπαίδευση με βάση τις δεξιότητες. Συγκεκριμένα, θα παρέχει πληροφορίες που θα βοηθήσουν τους εκπαιδευτές να: αναλύσουν το περιβάλλον εθελοντισμού, στο Μέρος 1, σχεδιάσουν αποτελεσματικές και κατάλληλες

στρατηγικές, στο Μέρος 2, επιτύχουν εκπαιδευτικούς/μαθησιακούς στόχους για να υποστηρίξουν τους στόχους οργανισμών που συμπεριλαμβάνουν μετανάστες στον εθελοντισμό και να βοηθήσουν τους εθελοντές να αντλήσουν ικανοποίηση και προσωπική εξέλιξη από τον εθελοντισμό τους, στο Μέρος 3.

Η Εργαλειοθήκη για την Εκπαίδευση Μεταναστών Εθελοντών Θα χτίσει πάνω στα θέματα που συζητούνται στον οδηγό αυτό. Θα πρέπει να διαβάζονται παράλληλα.

Αυτός ο οδηγός (μέρος Α) εξετάζει θέματα του εκπαιδευτικού περιβάλλοντος που διαμορφώνουν πως εκπαιδεύονται οι εθελοντές και παρέχει εισαγωγή στην εκπαίδευση της διαφορετικότητας.

Στον οδηγό αυτό, ένας εκπαιδευτής μπορεί να είναι κάποιος/α που αναλαμβάνει το ρόλο του εκπαιδευτή αλλά ίσως δεν έχει τα απαραίτητα προσόντα ή κάποιος/α στον επίσημο ρόλο του εκπαιδευτή με τις απαραίτητες πιστοποιήσεις.

Ο ΟΔΗΓΟΣ ΑΠΕΥΘΥΝΕΤΑΙ ΣΕ 4 ΒΑΣΙΚΕΣ ΟΜΑΔΕΣ:

- ΕΝΔΕΔΕΙΓΜΕΝΟΥΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΕΣ ΕΘΕΛΟΝΤΩΝ:** η εκπαίδευση είναι σημαντικό κομμάτι του ρόλου τους.
- ΠΕΡΙΣΤΑΣΙΑΚΟΥΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΕΣ ΕΘΕΛΟΝΤΩΝ:** η εκπαίδευση αποτελεί ένα από τα καθήκοντά τους. Διευκολύνουν την εκπαίδευση που πιθανώς σχεδιάζεται από άλλους.
- ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΕΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ:** βοηθούν τους εκπαιδευόμενους να μάθουν μέσα από το ρόλο του φίλου, του coach ή του πολιτισμικού διαμεσολαβητή
- ΔΙΕΥΘΥΝΤΕΣ, ΑΡΧΗΓΟΙ ΟΜΑΔΩΝ ΕΘΕΛΟΝΤΩΝ, ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ ΕΘΕΛΟΝΤΩΝ:** συνεισφέρουν στον εντοπισμό εκπαιδευτικών αναγκών, το σχεδιασμό εκπαιδευτικών προγραμμάτων και την υποστήριξη στην πραγματοποίηση της εκπαίδευσης.

Θα προσπαθήσουμε επίσης να καλύψουμε διαφορετικά επίπεδα εμπειρίας. Ο οδηγός μπορεί να είναι χρήσιμος για έναν ειδικό στην εκπαίδευση όπως επίσης και για έναν αρχάριο στο ρόλο του εκπαιδευτή. Μπορεί να είναι μια υπενθύμιση βέλτιστων πρακτικών τις οποίες

γνωρίζετε ήδη ή ένα εργαλείο που σας βοηθά να σχεδιάζετε και να παραδίδετε εκπαίδευση. Η περιγραφή εργασίας των βασικών κατηγοριών εκπαιδευτών θα πρέπει να δηλώνει γνώσεις και δεξιότητες σχετικές με την πολιτισμική ποικιλία και συναφή ειδίκευση ως βασική απαίτηση.

„ Ο οδηγός μπορεί να είναι χρήσιμος για έναν ειδικό στην εκπαίδευση όπως επίσης και για έναν αρχάριο στο ρόλο του εκπαιδευτή. Μπορεί να είναι μια υπενθύμιση βέλτιστων πρακτικών τις οποίες γνωρίζετε ήδη ή ένα εργαλείο που σας βοηθά να σχεδιάζετε και να παραδίδετε εκπαίδευση. **“**

Μέρος 1: Περιβάλλον Εθελοντισμού

**Σε αυτό το σημείο του Οδηγού, το περιβάλλον
εθελοντισμού αναλύεται και εντοπίζονται
βέλτιστες πρακτικές στη διαχείριση του
εθελοντισμού.**

Πριν την εκπαίδευση

Υπάρχουν κάποιοι παράγοντες που θα πρέπει να λάβετε υπόψη πριν προσλάβετε μετανάστες ως εθελοντές στην οργάνωσή σας (IOM: 26):

- 1. Να διασφαλιστεί ότι η κουλτούρα της οργάνωσης αγκαλιάζει και εντάσσει τη διαφορετικότητα και ότι αυτό αντικατοπτρίζεται στις οργανωτικές πολιτικές και διαδικασίες.**
- 2. Όπου είναι απαραίτητο και εφικτό οι οργανώσεις θα πρέπει να παράγουν εκπαίδευση διαπολιτισμικής επίγνωσης στο προσωπικό, τόσο στο έμμισθο όσο και στους εθελοντές.**
- 3. Δε θα πρέπει να γίνονται υποθέσεις πως όλοι οι πολιτισμοί είναι ίδιοι, ειδικά όσον αφορά στις έμφυλες διαφοροποιήσεις.**
- 4. Οι κοινότητες που υπάρχουν χρόνια διαφέρουν από τις νέες και πρωτοεμφανιζόμενες κοινότητες ως προς τα θέματα που αντιμετωπίζουν, το επίπεδο γνώσης της τοπικής γλώσσας και τις εμπειρίες με την ευρύτερη κοινωνία.**
- 5. Να υπάρχει ευελιξία στη διαχείριση και την υποστήριξη των μεταναστών εθελοντών. Αυτό μπορεί να περιλαμβάνει επιπλέον υποστήριξη για αυτούς τους εθελοντές μέσω ενός μέντορα ή φίλου.**
- 6. Να διασφαλιστεί ότι όλοι οι εθελοντές έχουν ρόλους που τους ταιριάζουν και, ξεκάθαρη θέση με αναφορά σε συγκεκριμένες δραστηριότητες και επίπεδα ευθύνης.**

Η δικτύωση, πιο συγκεκριμένα η επαφή με την τοπική κοινωνία (με οργανώσεις γενικού προσανατολισμού αλλά και οργανώσεις συγκριμένων πολιτισμικών ομάδων) είναι σημαντική καθώς ίσως έχουν αναπτύξει ήδη εσωτερικές οργανωτικές πολιτικές και στρατηγικές

για να βοηθήσουν στην υποστήριξη και τη διαχείριση των μεταναστών εθελοντών. Οι οργανώσεις αυτές ίσως είναι πρόθυμες να μοιραστούν τέτοιους πόρους και να σας επιτρέψουν να τους χρησιμοποιήσετε ως οδηγό για τις πολιτικές και διαδικασίες της δικής σας οργάνωσής. Μπορούν να

επίσης συμβάλλουν και να βοηθήσουν στην προσέλκυση εθελοντών από πολιτισμικά και γλωσσικά διαφορετικές ομάδες. Μπορείτε να δουλέψετε συνεργατικά και να διατηρήσετε χρήσιμες

συνέργειες με πολιτισμικές ομάδες και υπηρεσίες εξυπηρέτησης μεταναστών για να ενθαρρύνετε και να υποστηρίξετε το εκπαιδευτικό πρόγραμμα.

Κατανοώντας & εκτιμώντας την πολιτισμική ποικιλομορφία

Οι μετανάστες μπορούν να συνεισφέρουν στη διαμόρφωση πολιτικών και διαδικασιών χωρίς πολιτισμικούς αποκλεισμούς. Η δήλωση της αποστολής της οργάνωσης θα πρέπει να εκτιμά την ποικιλομορφία και να καθιστά σαφή τη δέσμευση στην παροχή πηγών που χρειάζονται για την υποστήριξη της ποικιλομορφίας. Το διοικητικό συμβούλιο θα πρέπει να εκφράσει αυτή την αφοσίωση για την ενίσχυση της ποικιλομορφίας και των πολιτισμικών δεξιοτήτων στα άτομα εντός της οργάνωσης αλλά και στην κοινότητα.

Είναι σημαντικό να δημιουργηθούν συνεργασίες με μεταναστευτικές οργανώσεις και οργανώσεις όπου ηγούνται εθνοτικές μειονότητες, από

τις οποίες ίσως ζητηθεί να παρέχουν διαπολιτισμική εκπαίδευση. Οι εθελοντές νιώθουν αμέσως ότι τους εκτιμούν όταν η οργάνωση εισάγει γενικές θέσεις για την ποικιλομορφία στα κείμενά της ώστε να γίνει κοινή πρακτική. Οι πολιτικές θα πρέπει να σχετίζονται με την ποικιλομορφία γενικά, παρά να αναφέρονται απλά σε συγκεκριμένες κουλτούρες: οι πολιτικές και οι διαδικασίες θα πρέπει να είναι γενικές και προσαρμόσιμες. Οι πολιτικές και οι διαδικασίες χωρίς πολιτισμικούς αποκλεισμούς θα πρέπει να είναι κείμενα που εξελίσσονται, που θα μπορούν να αναθεωρούνται και να ανανεώνονται διαρκώς (ο.π.: 38-40).

Βέλτιστες πρακτικές στη διαχείριση των εθελοντών

Καλή Πρακτική #1

« Είναι σημαντικό και συγχρόνως αποτελεί βέλτιστη πρακτική να προσφέρουμε σε όλους τους εθελοντές τις ίδιες ευκαιρίες εκπαίδευσης όπως στο αμειβόμενο προσωπικό, ειδικά όταν λειτουργούν στο ίδιο περιβάλλον ή έχουν παρόμοιους ρόλους. »

(ο.π.: 33-34)

Καλή Πρακτική #2

Διασφαλίστε την ύπαρξη ενός συγκεκριμένου προσώπου (θα μπορούσε να είναι ένας συντονιστής εθελοντών (έστω και αν και δεν έχουν όλες οι οργανώσεις τέτοια θέση), που διασφαλίζει ότι οι εθελοντές υποστηρίζονται κατάλληλα. Βεβαιωθείτε πως οι εθελοντές έχουν ένα άτομο επικοινωνίας σε περίπτωση που εχουν την αναγκη να συζητήσουν οποιοδήποτε θέμα που προκύπτει από την δραστηριότητα τους. Ένα επιτυχημένο παράδειγμα

συνοδευτικού προγράμματος έρχεται από τη Γερμανία και πιο συγκεκριμένα από το Balu und Du, ένα γερμανικό πρόγραμμα καθοδήγησης με σκοπό την υποστήριξη μη προνομιούχων μαθητών δημοτικού μέσω καθοδήγησης από φοιτητές πανεπιστημίου που λειτουργούν ως μέντορες. Τα ακόλουθα βήματα που ακολουθεί το πρόγραμμα μπορούν να προσαρμοστούν για να καλυφθούν οι ανάγκες των μεταναστών εθελοντών σε οργανώσεις

3 ΒΗΜΑΤΑ

- Πριν την έναρξη της εργασίας στην οργάνωση θα πρέπει να προγραμματιστεί, μια εισαγωγική κοινωνική συγκέντρωση με τους εθελοντές και τον υπεύθυνο της οργάνωσης.
- Κατά τη διάρκεια του εθελοντισμού, η οργάνωση θα πρέπει να δίνει στους εθελοντές τη δυνατότητα να ανταλλάσσουν εμπειρίες με άλλους εθελοντές και / ή τον υπεύθυνο της οργάνωσης σε εβδομαδιαία βάση και ίσως να οργανώνουν μια σχετική, μη δεσμευτική εκδήλωση σε ετήσια βάση.
- Μετά το τέλος του εθελοντισμού, θα πρέπει να οργανωθεί μια φάση αξιολόγησης με τον υπεύθυνο της οργάνωσης και τον εθελοντή για ανταλλαγή απόψεων και προσωπικών εντυπώσεων από την εμπειρία της όλης διαδικασίας.

«Είναι απαραίτητο τα θέματα αυτά να ληφθούν σοβαρά υπόψη από την οργάνωση και ο εθελοντής να λάβει σχόλια σχετικά με τα θέματά του. Αν είναι δυνατόν, καλό θα ήταν να καταρτιστεί ένα σχέδιο διαδοχής εθελοντών το οποίο επιτρέπει σε πιθανούς νέους εθελοντές να σκεφτούν την απαιτούμενη δέσμευση και ιδανικά να παρακολουθήσουν το άτομο που βρίσκεται στη θέση τη δεδομένη στιγμή» (IOM:34-36)

Καλή Πρακτική #3

Δημιουργήστε τακτικές ευκαιρίες γνωριμίας νέων και παλαιών εθελοντών. Ζητήστε από τωρινούς εθελοντές να εντοπίσουν άτομα που μπορεί να ενδιαφέρονται να γίνουν εθελοντές. Να

τους ενθαρρύνετε να συμπεριλάβουν και άλλους στη διαδικασία, προσπαθώντας να τους κινητοποιήσουν να συμμετέχουν με όποιο τρόπο επιθυμούν.

Καλή Πρακτική #4

Όπου είναι εφικτό, εισάγετε συστήματα καθοδήγησης, τα οποία είναι δημοφιλή και αποτελεσματικά ανά τον κόσμο. Τα πλεονεκτήματα είναι πως αυτό θα δημιουργήσει μια περίοδο μετάβασης από τον ένα εθελοντή στον άλλο, νέοι εθελοντές θα μάθουν στη δουλειά και δε θα πέσουν απευθείας στα βαθιά, θα

υπάρχει ένας βαθμός συνέχειας για την οργάνωση, δίνεται η ευκαιρία στους νέους να εξοικειωθούν με τη φύση της δουλειάς πριν δεσμευθούν ενώ και οι παλιοί εθελοντές έχουν την ευχαρίστηση πως με κάποιο τρόπο επηρεάζουν την προσέγγιση στη δουλειά αυτών που θα τους διαδεχθούν.

Καλή Πρακτική #5

Πολιτισμική διαμεσολάβηση:
διευκολύνετε την επικοινωνία ανάμεσα στην οργάνωση και τους μετανάστες εθελοντές, όπου χρειάζεται, ώστε να επιτευχθεί κατανόηση και ορθή αλληλεπίδραση, να βοηθήσει η οργάνωση να κατανοήσει και να είναι ενήμερη για συγκεκριμένες πολιτισμικές πρακτικές, να δημιουργήσει μια σχέση εμπιστοσύνης και ασφαλειας ανάμεσα

στις οργανώσεις, τους μετανάστες εθελοντές και τις διάφορες υπηρεσίες, να ενθαρρύνει και να υποστηρίξει τους μετανάστες εθελοντές στο να εκφράσουν τις απόψεις και τους προβληματισμούς τους, να βοηθήσει τους μετανάστες εθελοντές να αποκτήσουν καλύτερη κατανόηση κι επομένως να αποφύγουν τυχόν συγκρούσεις μεταξύ υπηρεσιών και μεταναστών εθελοντών. (ο.π.: 40-42)

Καλή Πρακτική #6

Αναγνωρίστε δημοσίως και αποδεχθείτε τα δικαιώματα των εθελοντών που σχετίζονται με τα πολιτισμικές τους

ιδιαιτερότητες, τις πεποιθήσεις και τις αντίστοιχες πρακτικές.

Καλή Πρακτική #7

Οι εθελοντές θα πρέπει να αντικατοπτρίζουν την πολιτισμική

ποικιλομορφία της κοινότητας.

Καλή Πρακτική #8

Διαθέστε κατάλληλους πόρους για την υποστήριξη δραστηριοτήτων που πρωθυΐν τις πολιτισμικές δεξιότητες όπως μετάφραση υλικού,

χρήση διερμηνέων και χρηματοδότηση μετακίνησης. (Multicultural Council of Windsor & Essex County:20)

Χαρακτηριστικά του εθελοντικού εκπαιδευτικού περιβάλλοντος

Διαμορφώστε έναν χώρο εκπαίδευσης: Υπάρχουν πολλοί τρόποι για να διαμορφώσει κανές ένα χώρο και η διαφορετική διαρρύθμιση είναι καλύτερη για διαφορετικά περιβάλλοντα και δραστηριότητες από άλλα. Ίσως επιλέξετε να μη χρησιμοποιήσετε γραφεία και τραπέζια με πολιτισμικές ομάδες που δεν έχουν συνηθίσει να

τα χρησιμοποιούν ή όταν δουλεύετε με νέους ή όταν διενεργείτε παιχνίδια ρόλων. Χρησιμοποιώντας με διαφορετικό τρόπο το χώρο, μπορείτε να ενισχύσετε την ενασχόληση των συμμετεχόντων και να τους επιτρέψετε να συμμετέχουν, είτε προτιμούν να συνομιλούν με άλλους ατομικά, είτε σε μικρότερες ή μεγαλύτερες ομάδες.

ΒΑΣΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ ΕΝΟΣ ΥΓΙΟΥΣ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΟΥΣ ΜΑΘΗΣΙΑΚΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

- ▶ Αναγνωρίστε τους υπεύθυνους για θέματα ασφάλειας και υγιεινής
- ▶ Προσδιορίστε κινδύνους στο εκπαιδευτικό περιβάλλον
- ▶ Αξιολογήστε τις πηγές επικινδυνότητας στο εκπαιδευτικό περιβάλλον
- ▶ Αναπτύξτε και υλοποιήστε δράσεις για τη διασφάλιση της υγείας, ασφάλειας και

ΔΡΑΣΕΙΣ ΜΕΣΩ ΤΩΝ ΟΠΟΙΩΝ ΘΑ ΑΣΧΟΛΗΘΕΙΤΕ ΜΕ ΤΑ ΘΕΜΑΤΑ ΑΥΤΑ

- ▶ .....
- ▶ .....
- ▶ .....
- ▶ .....
- ▶ .....
- ▶ .....
- ▶ .....
- ▶ .....

- ευημερίας των εκπαιδευόμενων
- ▶ Προσφέρετε τις κατάλληλες συνθήκες ασφάλειας και υγιεινής στους εκπαιδευόμενους
  - ▶ Καταγράψτε τα μέτρα ασφάλειας και υγιεινής στο εκπαιδευτικό περιβάλλον

- ▶ .....
- ▶ .....
- ▶ .....
- ▶ .....
- ▶ .....
- ▶ .....

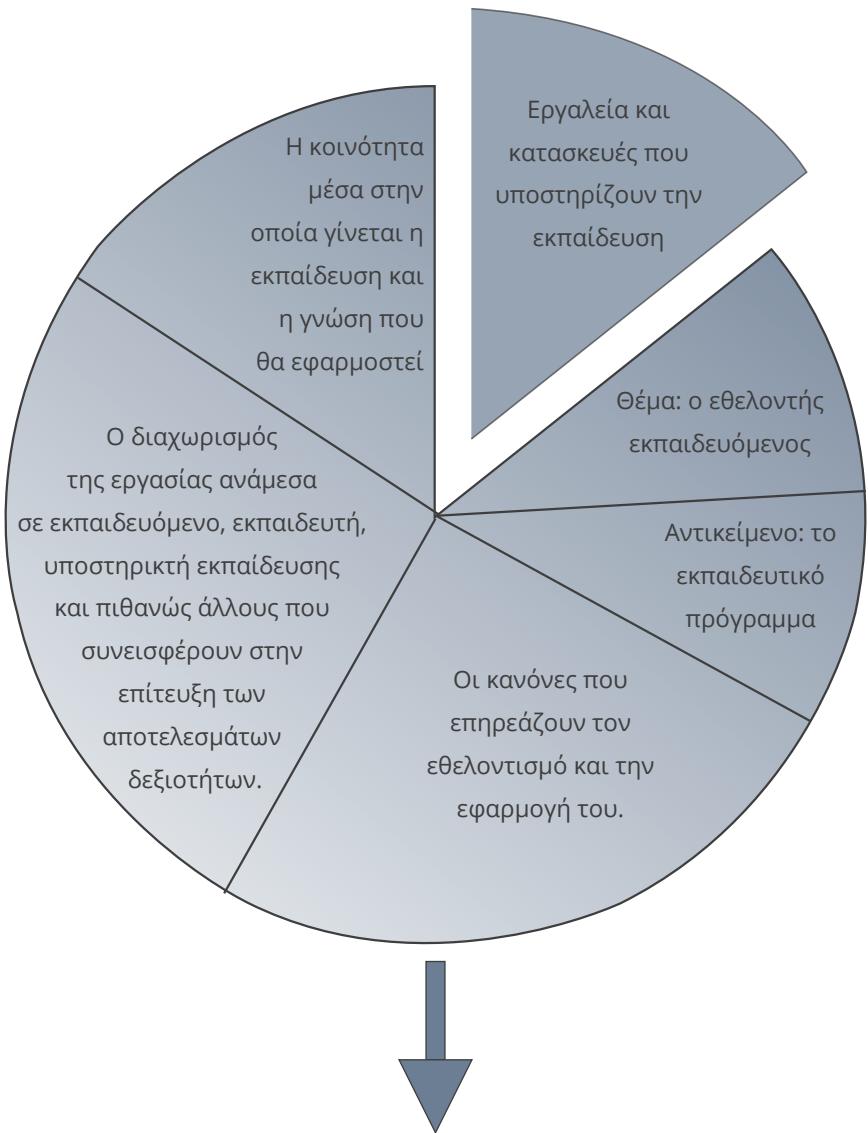
Οι καλύτερες διαστάσεις της εκπαίδευσης θα μπορούσε να έχει εφαρμογή σε όπως αναφέρονται από εθελοντές είναι. Δικό σας εκπαιδευτικό πρόγραμμα. Σκεφτείτε αν οτιδήποτε από τα παραπάνω

- Τεχνικές πρακτικής εξάσκησης
- Προϊστάμενοι διαθέσιμοι να δεχονται ερωτήσεις και να μαθαίνουν νέα πράγματα
- Εκπαίδευση βασισμένη στην αναγνώριση της προηγούμενης μάθησης
- Εκπαίδευση «πάνω στη δουλειά»
- Συστήματα αδελφοποίησης /μάθηση και υποστήριξη συναδέλφους
- Διαδραστική και όχι θεωρητική εκπαίδευση (National Volunteers Skills Centre, 2001)

Υποστηρικτική εκπαιδευτική διαδικασία

Η κατανόηση του πως διαφορετικοί περιβαλλοντικοί παράγοντες συνδέονται μεταξύ τους και πως σχετίζονται με τον εκπαιδευόμενο είναι ζωτικής σημασίας για τη διαδικασία της μάθησης. Το πάνω μέρος του παρακάτω διαγράμματος (υποκείμενο, αντικείμενο, εργαλεία και αποτέλεσμα) προέρχεται από το έργο των Vygotsky, Leont'ev και Luria ως ιδρυτών

της πολιτισμικό-ιστορικής σχολής της ρωσικής ψυχολογίας (Engestrom, Y., Miettinen, R., Punamaki, R. 1999: 1). Το κάτω μέρος του διαγράμματος (κανόνες, κοινότητα και καταμερισμός εργασίας) έχει εξελιχθεί καθώς σύγχρονοι μελετητές προχώρησαν τις προηγούμενες έρευνες. Η προσέγγιση αυτή έγινε γνωστή ως Θεωρία Δραστηριοτήτων.

ΤΟ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ:

**ΑΥΞΗΜΕΝΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ
ΜΕΣΩ ΕΝΟΣ ΑΦΟΣΙΩΜΕΝΟΥ, ΙΚΑΝΟΥ ΚΑΙ
ΜΕ ΑΥΤΟΠΕΠΟΙΘΗΣΗ ΕΘΕΛΟΝΤΗ**

Μέρος 2: Σχεδιάζοντας αποτελεσματικές τεχνικές εκπαίδευσης

Σε αυτό το μέρος του οδηγού, θα παρουσιαστούν χρήσιμα εργαλεία και πληροφορίες σχετικά με το σχεδιασμό αποτελεσματικών και κατάλληλων στρατηγικών εκπαίδευσης. Βασισμένα στον τύπο, το μέγεθος και άλλα χαρακτηριστικά κάθε οργάνωσης, ο εκπαιδευτής ή ο υπεύθυνος για το εκπαιδευτικό πρόγραμμα θα πρέπει να προσαρμόσει αναλόγως το περιεχόμενο.

Το πλαίσιο γνώσης, δεξιοτήτων και στάσης ως βάση της εκπαίδευσης

Η αποτελεσματική εκπαίδευση και ο προσανατολισμός έχουν τις ρίζες τους στη γνώση, τις δεξιότητες και τις στάσεις. Τα εκπαιδευτικά προγράμματα και μαθήματα θα πρέπει να ενσωματώνουν γνώση, δεξιότητες και στάσεις ώστε οι συμμετέχοντες να επικεντρώνονται στο θέμα και το περιεχόμενο που παραδίδεται. Ένα τέτοιο πλαίσιο είναι ιδανικό για να παρέχει προσανατολισμό, εκπαίδευση και προετοιμασία των μεταναστών και των προσφύγων στη νέες τους ζωή.

Για την καλύτερη χρήση του πλαισίου γνώσης, δεξιοτήτων και στάσεων, ο εκπαιδευτής πρέπει να γνωρίζει και να κατανοεί το βασικό περιεχόμενο του μαθήματος και το συγκεκριμένο πλαίσιο του προγράμματος. (Cultural Orientation Resource Center 2014: 7)

Πρέπει να εξοικεωθείτε με:

- Τις απαιτήσεις του προγράμματος, που συχνά περιλαμβάνουν κριτήρια των χορηγών.
- Πληροφορίες για το πρόγραμμα και για τους οργανισμούς που προσφέρουν τον προσανατολισμό.
- Πληροφορίες τοποθεσίας, αν η εκπαίδευση γίνεται σε τοπικό επίπεδο.

Χρειάζεται ευρεία γνώση ώστε να δοθούν απαντήσεις στα ερωτήματα που θα προκύψουν.

Η κατάλληλη γνώση, τα προσόντα και οι στάσεις που πρέπει να έχει ένας αποτελεσματικός εκπαιδευτής περιλαμβάνουν τα ακόλουθα:

ΓΝΩΣΗ

- Προσεγγίσεις, θεωρίες, βέλτιστες πρακτικές
- Πολιτισμικός & κοινοτικός προσανατολισμός & εκπαίδευση
- Η διαδικασία επανεγκατάστασης: τι περιλαμβάνει & ποιος περιλαμβάνεται
- Προσεγγίσεις & τεχνικές για συνεργασία με άτομα από διαφορετικό υπόβαθρο
- Στρατηγικές διευκόλυνσης & κατάλληλες τεχνικές εκπαίδευσης & διαδασκαλίας: πότε χρησιμοποιούμε διαφορετικές τεχνικές & με ποιον
- Αξιολόγηση του εκπαιδευτικού προγράμματις & της μαθησιακής διαδικασίας

ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ

- Καλή επικοινωνία: γλώσσα του σώματος κτλ.
- Δυνατότητα γρήγορης μάθησης
- Εμπλοκή συμμετεχόντων μέσω ποικίλων τεχνικών
- Δυνατότητα καλής κρίσης και επαγγελματική συμπεριφορά
- Δυνατότητα συνεργασίας με διερμηνέα: μάθετε οπως και εξασφαλίζετε χρόνο για τη διερμηνεία
- Δυνατότητα κατανόησης, διαχείρισης και ανάλυσης αξιολογήσεων
- Διαχείριση χρόνου
- Εμπειρία στο σχεδιασμό μαθημάτων

ΣΤΑΣΕΙΣ

- Κίνητρο και ενδιαφέρον για τη δουλειά
- Προθυμία για ομαδική εργασία
- Προθυμία για μάθηση
- Μη διστάζετε να κάνετε λάθη ή να τα παραδέχεστε
- Αναστοχασμός προκειμένου να εξελιχθείτε ως εκπαιδευτής
- Κατανόηση
- Ευελιξία
- Ενεργητικότητα

Πηγή: Cultural Orientation Resource Center, 2014: 20-25

Οι εκπαιδευτές που προσφέρουν προσανατολισμό έχουν πολύ εξειδικευμένες γνώσεις, δεξιότητες και στάσεις που είναι σημαντικές για τη συνεργασία με προσφυγικό και μεταναστευτικό πληθυσμό. Συγκεκριμένα:

- εξοικείωση με το τοπικό πλαίσιο, τα προγράμματα επανεγκατάστασης, γνώση σχετικά με τα εγχώρια προγράμματα
- διαπολιτισμική επικοινωνία: επικοινωνία με ανθρώπους από διαφορετικό πολιτισμικό υπόβαθρο
- γνώση που προέρχεται από προσωπική εμπειρία αλληλεπίδρασης ή βιωμάτων με άλλους πολιτισμούς, που μπορεί να βοηθήσουν στην κατανόηση κάποιων προκλήσεων που ενδέχεται να αντιμετωπίζουν οι μετανάστες και

οι πρόσφυγες

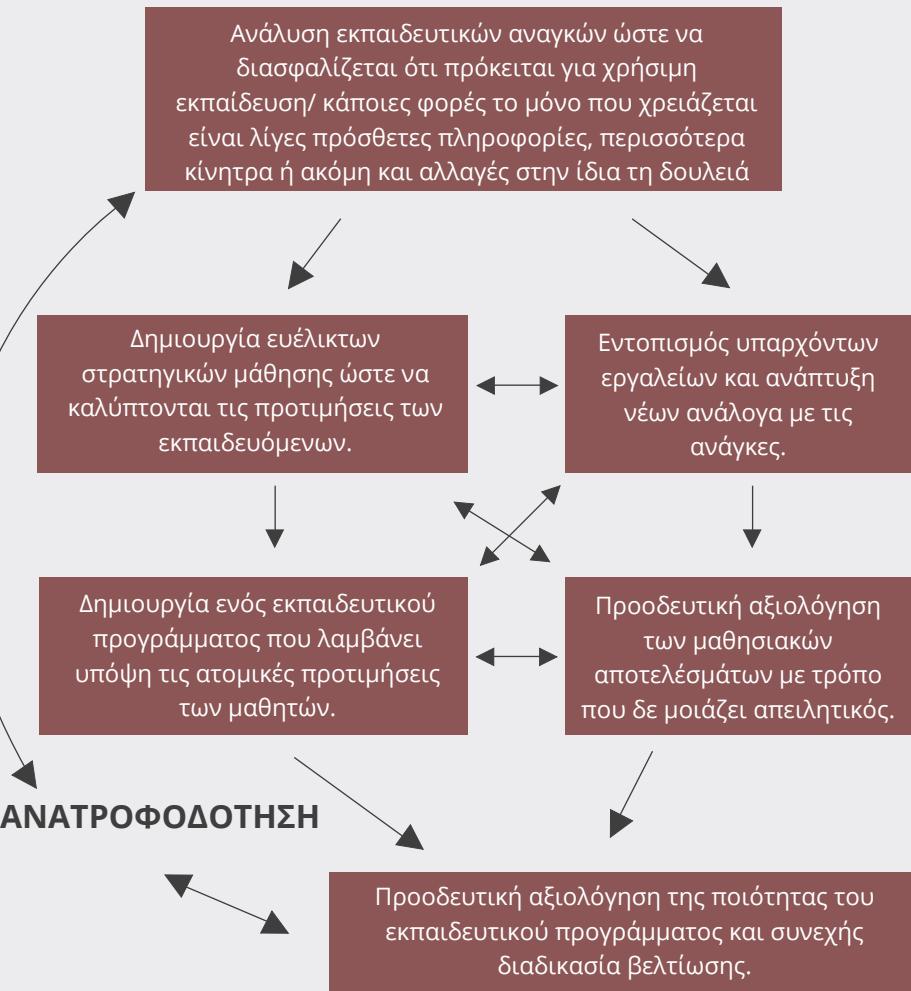
- σεβασμός για ανθρώπους που προέρχονται από διαφορετικά μέρη και ενδιαφέρον για την υποστήριξη της ένταξής τους

Ενώ πολλοί εκπαιδευτές μπορούν να βοηθήσουν τους συμμετέχοντες να αποκτήσουν νέες γνώσεις και δεξιότητες, όλοι θα συμφωνήσουν πως οι στάσεις αποτελούν τη μεγαλύτερη πρόκληση. Αυτό συμβαίνει διότι οι στάσεις απαιτούν ευαισθησία και η αλλαγή στάσεων είναι πιο δύσκολο να μετρηθεί. Οι στάσεις που βασίζονται σε βαθιές πολιτισμικές και προσωπικές αξίες και πεποιθήσεις, είναι τόσο σημαντικές όσο και η γνώση ή οι δεξιότητες που σχετίζονται με ένα συγκεκριμένο θέμα (Cultural Orientation Resource Center, 2014: 20-25)

Εκπαίδευση με βάση τις ικανότητες

Εφαρμόστε μια συστηματική προσέγγιση στην εκπαίδευση ώστε να μπορεί να προσαρμοστεί κατάλληλα σύμφωνα με

τα σχόλια που λαμβάνονται κατά τη διάρκεια της όλης διαδικασίας.

Η διαδικασία που απεικονίζεται είναι ο πυρήνας του πλαισίου σχεδιασμού και υλοποίησης ενός εκπαιδευτικού προγράμματος. Η διαδικασία είναι δυναμική και είναι καλό να θυμάστε ότι:

- Η εκπαίδευση δεν είναι πάντα ο κατάλληλος τρόπος για να

αντιμετωπιστούν ανεπαρκείς επιδόσεις.

- Η υλοποίηση της εκπαίδευσης και η προοδευτική αξιολόγηση της γνώσης και των δεξιοτήτων που αποκτήθηκαν από τους εκπαιδευόμενους είναι συνδεδεμένες διαδικασίες.

«Η αξιολόγηση της ποιότητας του εκπαιδευτικού προγράμματος θα πρέπει να είναι κάτι παραπάνω από συμπλήρωση της τυπικής φόρμας αξιολόγησης που παραδίδεται στον εκπαιδευτή μετά το τέλος του προγράμματος.»

(Volunteering Australia, 2006: 27)

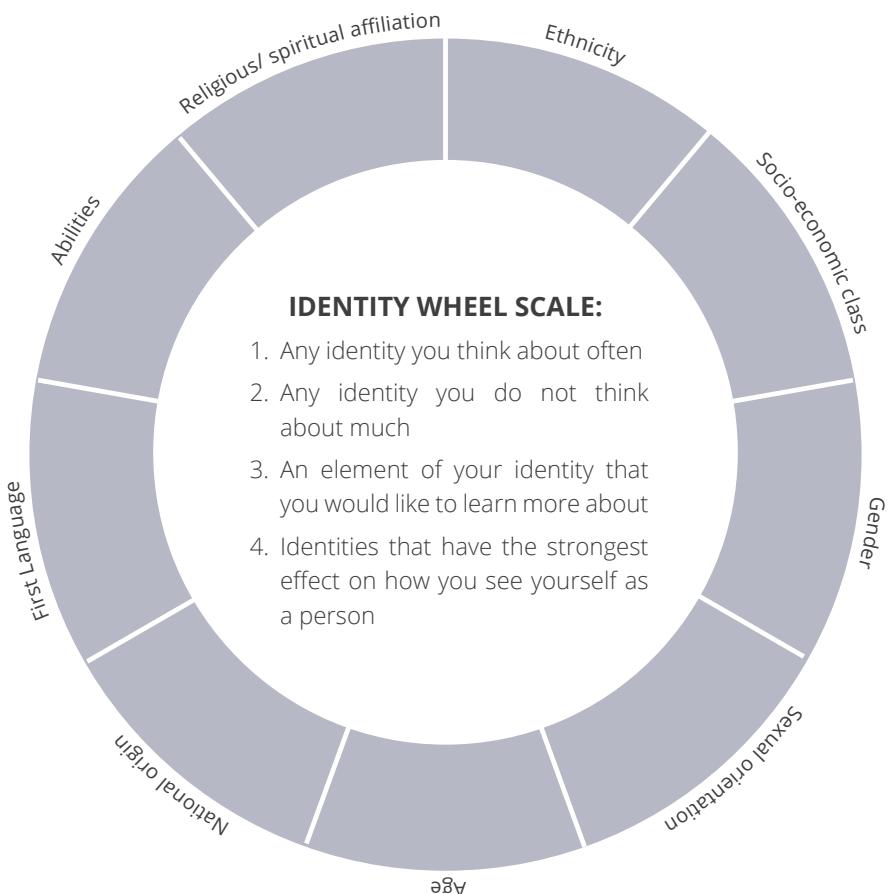
Σύμφωνα με το Volunteer Australia (2006: 30), «η βασική διαφορά ανάμεσα σε προηγούμενες προσεγγίσεις στην ανάπτυξη δεξιοτήτων και την προσέγγιση με βάση τις ικανότητες είναι ότι στο παρελθόν δινόταν έμφαση στο σχεδιασμό και την παράδοση του μαθήματος». Η εκπαίδευση με βάση τις δεξιότητες δίνει έμφαση στα επιτεύγματα του εκπαιδευόμενου. Δίνει έμφαση στις απαιτήσεις που υπάρχουν από έναν εργαζόμενο στο

χώρο εργασίας παρά στην ίδια τη μαθησιακή διαδικασία. Συμπεριλαμβάνει την απαίτηση εκτέλεσης ατομικών εργασιών, τη δυνατότητα διαχείρισης διαφορετικών καθηκόντων στην εργασία, τη δυνατότητα ανταπόκρισης σε ανωμαλίες και διατάραξη της ρουτίνας, καθώς και στη δυνατότητα ανταπόκρισης στις απαιτήσεις και προσδοκίες του εργασιακού περιβάλλοντος. (Volunteering Australia, 2006: 30)

Πολιτισμική συνείδηση στην εκπαίδευση

Θα πρέπει να αφουγκραστείτε τις δικές σας πεποιθήσεις και αξίες για να κατανοήσετε πως η δική σας κουλτούρα επηρεάζει τη συμπεριφορά και τις στάσεις σας. Το παρακάτω σχήμα κοινωνικής ταυτότητας είναι χρήσιμο εργαλείο αναστοχασμού. Συμπληρώστε το σχήμα τοποθετώντας ετικέτες σε κάθε κομμάτι με βάση την

παρακάτω κλίμακα (προσαρμοσμένο από Goodman και Schapiro, 1997). Μπορείτε να δώσετε σε ένα πεδίο περισσότερους από έναν αριθμούς. Είναι σημαντικό για τους εκπαιδευόμενους να γνωρίζουν τις δικές τους πολιτισμικές νόρμες και πεποιθήσεις και να σέβονται αυτές των άλλων.

Η αποτελεσματική εκπαίδευση μεταναστών και προσφύγων λαμβάνει υπόψη συγχρόνως τουλάχιστον δύο - πολλές φορές και περισσότερους - πολιτισμούς: την κουλτούρα ή τις κουλτούρες των συμμετεχόντων και

αυτήν της χώρας εγκατάστασης. Ως αποτέλεσμα, οι εκπαιδευτές θα πρέπει να εξουκειωθούν με τους πολιτισμούς που εμπλέκονται στην εκπαίδευση (Cultural Orientation Resource Center, 2014: 30-34):

ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗ ΣΥΝΕΙΔΗΣΗ:

Το πρώτο βήμα για να γίνει κανείς περισσότερο συνειδητοποιημένος πολιτισμικά είναι να συνειδητοποιήσει τις δικές του πολιτισμικές αντιλήψεις και πεποιθήσεις.

ΜΑΘΑΙΝΟΝΤΑΣ ΓΙΑ ΕΝΑΝ ΝΕΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟ:

Στο πεδίο της διαπολιτισμικής επικοινωνίας, ο πολιτισμός συχνά περιγράφεται ως παγόβουνο. Μόνο ένα μικρό μέρος του παγόβουνου είναι ορατό. Η μεγαλύτερη μάζα του παγόβουνου βρίσκεται κάτω από την επιφάνεια και είναι αόρατη στους περισσότερους παρατηρητές αλλά όλοι γνωρίζουμε ότι υπάρχει. Τα πιο εμφανή στοιχεία πολιτισμού και παραδόσεων δημιουργούνται και εξελίσσονται από πολύ πιο βαθιές πολιτισμικές πεποιθήσεις και αξίες μιας συγκεκριμένης ομάδας.

ΕΝΔΕΙΞΗ ΣΕΒΑΣΜΟΥ ΚΑΙ ΚΑΤΑΝΟΗΣΗΣ: Αν κατανοείτε το πολιτισμικό υπόβαθρο και τις προσδοκίες των συμμετεχόντων θα μπορέσετε να παραδώσετε πιο αποτελεσματική εκπαίδευση. Είναι ακόμη σημαντικό να κατανοήσετε και να δείξετε σεβασμό στις εμπειρίες των προσφύγων, να ασχοληθείτε με αυτά που τους απασχολούν, τις ανησυχίες και τις ελπίδες στο νέο τους σπίτι. Για να κατανοήσετε καλύτερα πολιτισμικές αξίες και αντιλήψεις, μπορείτε να παρατηρήσετε συμπεριφορές και να κάνετε ερωτήσεις κατά τις συνεδρίες. Η μεγαλύτερη πρόκληση όταν μαθαίνει κανείς για ανθρώπους άλλων πολιτισμών είναι να αποφύγει τα στερεότυπα κάνοντας υπερβολικές υποθέσεις για κατηγορίες ταυτότητων. Υπάρχουν διαφορές ακόμη και ανάμεσα σε ανθρώπους που ανήκουν στην ίδια πολιτισμική ομάδα και πρέπει να είστε προσεκτικοί με τα στερεότυπα. Ενώ μπορούν να γίνουν πολλές γενικεύσεις, κάθε άτομο είναι μοναδικό. Πολλοί πρόσφυγες έχουν επιβιώσει μετά από τραυματικές εμπειρίες πριν φτάσουν στο νέο τους σπίτι.

Η εκπαίδευση ποικιλομορφίας είναι βιωματική και ενθαρρύνει τους συμμετέχοντες να αναγνωρίσουν τα δικά τους πολιτισμικά στερεότυπα για ανθρώπους που είναι διαφορετικοί από εκείνους. Θα πρέπει να συνομιλείτε με πολιτισμικά διαφοροποιημένες ομάδες και διάφορες υπηρεσίες για τους νεοαφιθέντες για την ανάπτυξη και υλοποίηση πολιτισμικής συνείδησης στο Πρόγραμμα Εκπαίδευσης Εθελοντών.

Μπορεί να διευκολύνεται από ένα ζευγάρι (ή ομάδα) του οποίου η ποικιλομορφία αντικατοπτρίζει εκείνη των συμμετεχόντων του προγράμματος. Αυτό επιτρέπει την προσομοίωση αποτελεσματικών στάσεων και συμπεριφορών.

Η εκπαίδευση μπορεί επίσης να διεξαχθεί και από εκπαιδευτές που έχουν προηγούμενη εμπειρία στη διεξαγωγή εκπαίδευσης ποικιλομορφίας και έχουν τις δεξιότητες να διαχειριστούν

συναισθήματα και ενδεχόμενες συγκρούσεις που μπορεί να προκύψουν μέσα από το εκπαιδευτικό περιεχόμενο.

Όπου είναι δυνατό, ένα ζευγάρι ανθρώπων με διαφορετικό υπόβαθρο μπορεί να συνεισφέρει στα εργαστήρια ποικιλομορφίας. Συνεισφορά σημαίνει πιας κανένας δεν είναι κυρίαρχος. Εργάζονται μαζί και μοιράζουν το υλικό κατάλληλα. Ο ένας υποστηρίζει τον άλλο κρατώντας σημειώσεις παρατηρώντας σηκωμένα χέρια που ίσως ο άλλος δε βλέπει, προσφέροντας μια διαφορετική οπτική όταν χρειάζεται και λειτουργώντας ως αναπληρωματικός. Η χρήση δύο διαμεσολαβητών ενθαρρύνεται ιδιαίτερα ειδικά αν το εργαστήριο έχει πάνω από 20 συμμετέχοντες. Οι διαμεσολαβητές συχνά αποτελούν πρότυπο επιθυμητών δεξιοτήτων και συμπεριφορών. Με το να εργάζονται από κοινού, οι διαμεσολαβητές μπορούν να τονίσουν και να προωθήσουν την επιθυμητή συμπεριφορά (Peace Corps, 2005).

Εργαλείο σχεδιασμού εκπαιδευτικών προγραμμάτων

Υπάρχουν πολλοί και διαφορετικοί τρόποι προσέγγισης της ανάπτυξης ενός εκπαιδευτικού προγράμματος. Είναι πολύ δύσκολο να καθορίσετε με λεπτομέρεια τις ιδιαιτερότητες μιας εθελοντικής εκπαίδευσης διότι κάθε εκπαιδευτικό περιβάλλον μπορεί να

έχει διαφορετικά χαρακτηριστικά τα οποία απαιτούν μοναδικές προσεγγίσεις στην εκπαίδευση. Τα ακόλουθα βήματα μπορούν να σας βοηθήσουν να σχεδιάσετε το εκπαιδευτικό πρόγραμμα που είναι κατάλληλο για τις ανάγκες σας:

1. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΑΝΑΓΚΩΝ

- Παραθέστε όλες τις θέσεις εθελοντικής εργασίας της ομάδας σας
- Εντοπίστε τις δεξιότητες και τη γνώση που απαιτούνται για κάθε θέση
- Εντοπίστε τους ενδιαφέρομενους
- Εντοπίστε τους συμμετέχοντες
- Αξιολογήστε τις ανάγκες των συμμετεχόντων για τις τρέχουσες εθελοντικές ευκαιρίες
- Αναλογιστείτε τις ανάγκες ενδιαφέρομενων και συμμετεχόντων

2. ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ ΚΑΙ ΜΕΘΟΔΩΝ

- Καθορίστε στόχους, σκοπούς και περιεχόμενο με βάση την αξιολόγηση των αναγκών
- Δημιουργήστε σχεδιάγραμμα εκπαίδευσης
- Σχεδιάστε την εκπαίδευση
- Καθορίστε τη διάρκεια και τη συχνότητα της εκπαίδευσης
- Χωρίστε τους συμμετέχοντες σε ομάδες
- Προγραμματίστε την εκπαίδευση
- Ενσωματώστε την τοπική γλώσσα στις συνεδρίες
- Αναπτύξτε ένα σχέδιο αξιολόγησης μάθησης

3. ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΥ

- Εντοπίστε το χώρο της εκπαίδευσης
- Προσδιορίστε τα υλικά και τον εξοπλισμό που χρειάζονται
- Καλέστε τους συμμετέχοντες και υπενθυμίστε τους τη συμμετοχή τους
- Προετοιμάστε τυχόν αναψυκτικά που θα προσφερθούν
- Προετοιμαστείτε για διερμηνείς, φροντίδα παιδιών, μεταφόρα και μετάφραση εγγράφων

4. ΔΙΕΞΑΓΩΓΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

- Δημιουργήστε και διατηρείστε ένα θετικό εκπαιδευτικό περιβάλλον
- Καθορίστε ξεκάθαρες προσδοκίες
- Χρησιμοποιήστε ανεπτυγμένες δεξιότητες επικουνωνίας και διαμεσολάβησης
- Αναθεωρήστε τους στόχους
- Χρησιμοποιήστε ποικιλία πηγών, υλικών και μεθόδων
- Χρησιμοποιήστε αποτελεσματικές στρατηγικές για άτομα και ομάδες
- Χρησιμοποιήστε αποτελεσματικές στρατηγικές συνεργασίας με διαφορετικούς συμμετέχοντες και ομάδες με ιδιαίτερες ανάγκες

- Διαχειριστείτε κοινές προκλήσεις κατά τη διάρκεια της εκπαίδευσης
- Προσπαθείστε για αποτελεσματική συνεκπαίδευση και συν-διαμεσολάβηση
- Συνεργαστείτε αποτελεσματικά με διερμηνείς
- Σκεφθείτε εναλλακτικές μεθόδους παράδοσης

5. ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

- Διεξάγετε αξιολογήσεις των συμμετεχόντων
- Προσφέρετε πιστοποιητικά συμμετοχής
- Αξιολογήστε την εκπαίδευση
- Ασχοληθείτε με θέματα που προέκυψαν
- Αξιοποιήστε τα αποτελέσματα της μαθησιακής αξιολόγησης

Πηγή: Cultural Orientation Resource Center 2014:60

Χρήση ευκαιριών και εργαλείων αυτοκριτικής

Πρέπει να είστε αρκετά έμπειροι για να υποστηρίξετε αποτελεσματικά τη μάθηση σε ένα ποικιλόμορφο περιβάλλον ως προς την ύπαρξη κινήτρων και τις προηγούμενες εμπειρίες. Θα πρέπει

επίσης να μπορείτε να υποστηρίξετε τους μαθητές ώστε να μπορέσουν να χρησιμοποιήσουν τις δεξιότητές τους στην πράξη.

ΓΕΝΙΚΑ ΜΕΡΗ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ ΛΕΠΤΟΜΕΡΕΙΕΣ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ

Οι ανάγκες της οργάνωσης που θα δεχθεί τον εθελοντή και ο επιχειρησιακός σκοπός. Θα προκύψει από ανάλυση των εκπαιδευτικών αναγκών.

Προσωπικοί λόγοι για τους οποίους ο εθελοντής θα συμμετέχει στην εκπαίδευση. Τί υπάρχει για τον εθελοντή;

Το τι, πως, πότε και που του εκπαιδευτικού προγράμματος τόσο για την παράδοση του προγράμματος όσο και για την αξιολόγηση των ικανοτήτων του εκπαιδευόμενου. Ο εκπαιδευτικός σχεδιασμός και ο σχεδιασμός της αξιολόγησης συνδέονται.

Διαδικασία αξιολόγησης της ποιότητας του εκπαιδευτικού προγράμματος. Τα εκπαιδευτικά προγράμματα θα πρέπει να αξιολογούνται κριτικά ώστε να βελτιώνουν την ποιότητα της εκπαίδευσης. Καθορίστε δείκτες ποιότητας.

Διαδικασία για την αποτελεσματική μεταφορά της μάθησης από την εκπαιδευτική εμπειρία στην εθελοντική εργασία. Εντοπισμός του βοηθάει και τι εμποδίζει έναν εθελοντή να εφαρμόσει αυτά που έμαθε

Μέσα με τα οποία ο εθελοντής μπορεί να διατηρήσει τις γνώσεις και το επίπεδο των δεξιοτήτων του. Υπάρχει πιθανότητα ο εθελοντής να μην έχει επαρκείς ευκαιρίες να εφαρμόσει όλες τις νέες γνώσεις και δεξιότητες που αποκτήθηκαν.

Πηγή: Volunteering Australia, 2006:15

Εκπαιδευτικό περιεχόμενο σχετικό με το πλαίσιο και την απόκτηση δεξιοτήτων

Υπάρχει μια μεγάλη γκάμα εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων και μεγάλο μέρος του πληθυσμού είναι εθελοντές. Οι πιο σημαντικοί τύποι οργανισμών στους οποίους εργάζονται εθελοντικά οι μετανάστες είναι μη κερδοσκοπικές οργανώσεις, μη κυβερνητικές οργανώσεις, οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών καθώς και φιλανθρωπικές και θρησκευτικές οργανώσεις. Οι ρόλοι εθελοντισμού κυμαίνονται από μαθήματα ανάγνωσης και γλώσσας, διαχείριση εγγράφων και μεταφράσεις, έως αθλητικές και πολιτισμικές δραστηριότητες (VAI, 2018). Επομένως, η εκπαίδευση θα πρέπει να σχετίζεται με τις εργασίες που θα πρέπει να διεκπεραιώσουν οι εθελοντές στα πλαίσια των διαφορετικών έργων και προγραμάτων της οργάνωσης.

Μια πολύ αποτελεσματική δομή εκπαιδευτικού προγράμματος που μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως παράδειγμα είναι αυτό που χρησιμοποιείται από το Πολυδύναμο Κέντρο του Ελληνικού Ερυθρού Σταυρού και περιλαμβάνει έξι (6) κύριες ενότητες:

- 1. Δομή του Ερυθρού Σταυρού και Βασικές Αρχές του Κινήματος**
- 2. Παρουσίαση του Πολυλειτουργικού Κέντρου και**

προσφερόμενες υπηρεσίες

- 3. Εργασιακή δεοντολογία**
- 4. Πρώτες Βοήθειες Ψυχικής Υγείας (Μέρος I)**
- 5. Πολιτισμική Διαμεσολάβηση**
- 6. Προστασία**

Το υλικό προσφέρθηκε από τον Ελληνικό Ερυθρό Σταυρό (εταίρου του έργου VAI) και το Πολυδύναμο Κέντρο του στην Αθήνα, που συμμετείχαν στην Ομάδα Εστίασης που πραγματοποιήθηκε στην Αθήνα.

Επιπρόσθιτες ενότητες στις οποίες μπορούν να λαμβάνουν μέρος οι συμμετέχοντες στο εθελοντικό πρόγραμμα του κέντρου είναι: Πρώτες Βοήθειες Ψυχικής Υγείας (Μέρος II), Διαχείριση Άγχους, Πρώτες Βοήθειες, Ψυχολογική Υποστήριξη σε Καταστάσεις Εκτάκτου Ανάγκης, Διανομή Αγαθών Εκτάκτου Ανάγκης, κτλ. Τα θέματα της εκπαίδευσης πρέπει να προσαρμόζονται στις ανάγκες τόσο των εκπαιδευτών όσο και των εθελοντών, όπως επίσης και στο πεδίο δράσης της οργάνωσης. Η εναλλαγή από ένα ευρύτερο πλαίσιο, όπως η παρουσίαση της οργάνωσης και κάποιοι γενικοί κανόνες του εθελοντικού προγράμματος, έως πολύ συγκεκριμένα θέματα που έχουν να κάνουν άμεσα με το πεδίο της οργάνωσης, το μπορεί

να κρατήσει ενεργό το ενδιαφέρον των εκπαιδευόμενων εθελοντών σε όλη τη διάρκεια του εκπαιδευτικού προγράμματος.

Τα κίνητρα των εθελοντών μπορούν να έχουν αντίκτυπο στη μάθησή τους. Οι εμπειρίες που αποκτήθηκαν μέσω του εθελοντισμού γενικά βοηθούν στην ανάπτυξη κοινωνικών και οικονομικών δεξιοτήτων, στον εμπλουτισμό της εμπειρίας και στην ανάπτυξη σχέσεων που διευκολύνουν την ενσωμάτωση. Ο αντίκτυπος εκτείνεται από τη μείωση της απομόνωσης και την καλλιέργεια κοινωνικής συνείδησης, μέχρι την εκμάθηση της τοπικής γλώσσας, τη μεγαλύτερη αυτονομία και τις σχέσεις αυτό-ενεργοποίησης. Η αναγνώριση των υπαρχόντων επαγγελματικών δεξιοτήτων και η απόκτηση νέων είναι άλλο ένα όφελος που συμβάλλει στην

αυτοπεποίθηση και αυτοεκτίμηση (ο.π.).

Ενώ η γνώση και οι δεξιότητες που απαιτούνται από έναν εθελοντή μπορεί να είναι όμοιες με αυτές που απαιτούνται από έναν υπάλληλο με τα ίδια καθήκοντα, οι εθελοντές έχουν διαφορετικές ανάγκες και προσδοκίες και θα αξιολογήσουν την εκπαίδευση διαφορετικά. Είναι σημαντικό να αντλήσετε ιδέες από το υπόβαθρο και τις δεξιότητες των εθελοντών και να οργανώσετε την εκπαίδευση στο πλαίσιο του πως μπορεί να ενισχύσει την προσφορά κάθε εθελοντή στην κοινότητα. Ρωτήστε κάποιους εθελοντές αν νιώθουν πιας η εκπαίδευση που έλαβαν ενίσχυσε το κίνητρό τους να παραμείνουν εθελοντές. Με βάση τις απαντήσεις τους, σκεφτείτε πως θα μπορούσατε να ενδυναμώσετε το εκπαιδευτικό περιεχόμενο (Volunteering Australia, 2006:12).

Πώς η εκπαίδευση μπορεί να καλύψει τις ανάγκες της οργάνωσης και του εθελοντή

ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΤΕ

ΤΟΥΣ

ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΝΤΕΣ: Χρειάζεται να συλλεχθούν πληροφορίες για τους συμμετέχοντες στην ομάδα όπως: Τι γνωρίζουν, τι κενά υπάρχουν, τον πολιτισμό και την εθνικότητα, τις γλωσσικές ικανότητες, τις εμπειρίες και συνήθειες στη χώρα, τις πεποιθήσεις και

υα έθιμα συγκεκριμένων ομάδων, την ηλικία των συμμετεχόντων, αν υπάρχουν αναπηρίες ή ιδιαιτερες ικανότητες, κλπ.

ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΤΕ ΤΙΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ ΠΟΥ ΑΠΑΙΤΟΥΝΤΑΙ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΝΤΕΣ ΠΡΟΚΕΙΜΕΝΟΥ ΝΑ ΕΚΤΕΛΕΣΟΥΝ ΤΟ ΡΟΛΟ ΤΟΥΣ:

Αναπτύξτε ένα πλάνο μαθήματος αλλά να είστε ευέλικτοι προκειμένου να μπορέσετε να διαθέσετε περισσότερο χρόνο για πράγματα που ενδιαφέρουν την τάξη διότι με τον τρόπο αυτό θα έχετε περισσότερους εκπαιδευόμενους που θα συγκρατήσουν όσα έμαθαν, καθώς θα ενδιαφέρονται για το περιεχόμενο του μαθήματος. (από απάντηση ερωτώμενου σε έρευνα, υπηρεσία μικρού μεγέθους στο Τέξας σχετικά με την Εκπαίδευση και τον Προσανατολισμό των Προσφύγων).

ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΤΕ ΤΑ ΚΕΝΑ ΣΤΙΣ ΥΠΑΡΧΟΥΣΣΕΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ ΤΩΝ

ΕΘΕΛΟΝΤΩΝ: Πληροφορίες για τις ανάγκες των συμμετεχόντων μπορούν να συλλεχθούν με πολλούς τρόπους, όπως:

- Επισκόπηση πηγών που περιγράφουν το πολιτισμικό υπόβαθρο ή τις εμπειρίες
- Διεξαγωγή συνεντεύξεων, συζητήσεων σε ομάδες εστίασης ή παρατηρήσεις σε προηγούμενους συμμετέχοντες
- Προηγούμενη εμπειρία από τη συνεργασία με άτομα με παρόμοιο υπόβαθρο
- Εξέταση ατομικών αναφορών ή φακέλων περιπτώσεων
- Διεξαγωγή συζήτησης ή δραστηριότητας αξιολόγησης αναγκών στην αρχή του εκπαιδευτικού

προγράμματος ή του μαθήματος

ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ ΚΑΙ ΕΜΠΛΟΥΤΙΣΜΟΣ της υπάρχουσας γνώσης και των δεξιοτήτων των εθελοντών

ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΔΟΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ προσαρμοσμένης στις ανάγκες της συγκεκριμένης εθελοντικής οργάνωσης

ΕΝΤΟΠΙΣΜΟΣ ΕΥΚΑΙΡΙΩΝ και δόμηση μέρους του μαθησιακού περιεχόμενου βασισμένου σε εθελοντικές δραστηριότητες

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΟΥ ΒΑΘΜΟΥ ΤΩΝ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ των εθελοντών που αποκτήθηκαν από επίσημη εκπαίδευση ή από εμπειρίες ζωής

ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΕΘΕΛΟΝΤΩΝ προκειμένου να αξιοποιήσουν προσωπικές δεξιότητες και εμπειρίες στο ρόλο που αναλαμβάνουν εθελοντικά

ΕΝΘΑΡΡΥΝΣΗ ΤΩΝ ΕΘΕΛΟΝΤΩΝ να αναγνωρίσουν, να εκτιμήσουν και να αντλήσουν από τις πρόσθετες εμπειρίες που αποκόμισαν μέσω του εθελοντισμού

ΙΚΑΝΟΤΗΤΑ αναγνώρισης από τους ίδιους της ανάγκης να αποκτήσουν νέες δεξιότητες

Οι εκπαιδευτές μπορούν να χρησιμοποιήσουν αυτό το εργαλείο σχεδιασμού για να περιγράψουν τη γνώση, τις δεξιότητες και τις στάσεις που χρειάζονται για την αντιμετώπιση συγκεκριμένων θεμάτων. Διαλέξτε το εκπαιδευτικό θέμα και την υπάρχουσα

και επιθυμητή γνώση, τις δεξιότητες και τις στάσεις των συμμετεχόντων. Στη συνέχεια προσδιορίστε τα κενά που θα πρέπει να καλυφθούν από το εκπαιδευτικό πρόγραμμα. (Cultural Orientation Resource Center, 2014: 224-225)

	ΥΠΑΡΧΟΥΣΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ	ΕΠΙΘΥΜΗΤΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ	ΚΕΝΑ ΠΟΥ ΘΑ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΚΑΛΥΦΘΟΥΝ
ΓΝΩΣΗ			
ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ			
ΣΤΑΣΕΙΣ			

Περιεχόμενα της εκπαίδευσης

Πριν την εκπαίδευση

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΑΝΑΓΚΩΝ:

- Εντοπισμός σχετικού περιεχομένου
- Προσδιορισμός των πληροφοριών που έχουν οι συμμετέχοντες
- Καθορισμός στόχων προσανατολισμού
- Καθορισμός ικανοτήτων και επιτευμάτων των συμμετεχόντων
- Καθορισμός στόχων και σκοπών που καθορίζουν τι θα γνωρίζουν ή θα είναι σε θέση να κάνουν οι συμμετέχοντες μετά την εκπαίδευση
- Ανάπτυξη προγράμματος
- Προετοιμασία υλικών
- Πρακτικά θέματα πριν την έναρξη: τοποθεσία, μεταφορά

Κατά τη διάρκεια της εκπαίδευσης

- **ΚΑΛΩΣΟΡΙΣΜΑ:** Θα πρέπει να είναι σύντομο, 2 με 5 λεπτά ανάλογα με το τιθαειπωθεί. Πρακτικά θέματα (όπως το που βρίσκονται οι τουαλέτες) θα πρέπει να συζητηθούν.
- **ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ**
- **ΣΠΑΣΙΜΟ ΤΟΥ ΠΑΓΟΥ:** Ο πάγος θα πρέπει να σπάσει στην αρχή της εκπαίδευσης αλλά και αργότερα κατά το διάλειμμα για φαγητό ή καφέ. Ο τρόπος που θα γίνει θα πρέπει να ταιριάζει στις ανάγκες της θέσης, πόσο καλά γνωρίζονται οι συμμετέχοντες μεταξύ τους και το περιεχόμενο που συζητείται. Μια άσκηση δημιουργίας εμπιστοσύνης θα πρέπει να γίνει στην αρχή ώστε οι συμμετέχοντες να αρχίσουν να νιώθουν άνετα μιλώντας ο ένας στον άλλο.
- **ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ:** Ανάλογα με την προσέγγιση, οι εισαγωγές μπορούν να διαρκέσουν 5 με 45 λεπτά.
- **ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ** περιεχομένου / μέθοδος 1... Δραστηριότητα περιεχομένου / μέθοδος 2...
- **ΠΡΟΚΑΘΟΡΙΣΜΕΝΑ ΔΙΑΛΕΙΜΜΑΤΑ:** Τα διαλείμματα θα πρέπει να σχεδιάζονται το πρωί και το μεσημέρι για 10 με 15 λεπτά. Επαρκής χρόνος για φαγητό θα πρέπει επίσης να παρέχεται. Όταν είναι εφικτό, αναψυκτικά και/ή σνακ είναι συνήθως ευπρόσδεκτα από τους συμμετέχοντες.
- **ΑΝΑΣΤΟΧΑΣΜΟΣ ΚΑΙ ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ:** Το περιεχόμενο, οι δεξιότητες και τα συναισθήματα εξερευνώνται κατά τη διάρκεια του χρόνου που αφιερώνεται για απολογισμό και αναστοχασμό. Ιδανικά ο χρόνος αυτός θα πρέπει να είναι αντίστοιχος με αυτόν της μαθησιακής δραστηριότητας, ώστε οι συμμετέχοντες να αφουγκραστούν τι έχουν μάθει και πως νιώθουν γι' αυτό.

Μετά την εκπαίδευση

• ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΝΤΩΝ:

Εκτός από τις συνεχείς επαληθεύσεις με συμμετέχοντες κατά τη διάρκεια της εκπαίδευσης, μια αξιολόγηση μπορεί να γίνει στο τέλος κάθε ημέρας και στο τέλος ενός προγράμματος κατάρτισης. Οι αξιολογήσεις μπορούν να είναι τυπικές ή άτυπες. Οι εκπαιδευτές θα πρέπει να αξιολογήσουν τόσο τι έμαθαν οι συμμετέχοντες ως αποτέλεσμα του προγράμματος, όσο και τους υπόλοιπους παράγοντες, όπως το χρονοδιάγραμμα, την τοποθεσία και το ενδιαφέρον για τα

θέματα. Οι εκπαιδευτές θα πρέπει να επανεξετάσουν το περίγραμμα και την ημερήσια διάταξη για να προσδιορίσουν τι μπορεί να είναι διαφορετικό την επόμενη φορά. Χρησιμοποιώντας αυτές τις πληροφορίες, οι εκπαιδευτές μπορούν να αναπτύξουν ένα περίγραμμα για την επόμενη εκπαιδευτική συνεδρία.

- **ΔΙΑΝΟΜΗ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΤΙΚΩΝ ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΝΤΩΝ**
- **ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΗ ΚΑΙ ΤΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΥΛΙΚΟΥ**
- **ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΗ ΣΥΖΗΤΗΣΗ**

Πηγή: Cultural Orientation Resource Center 2014: 70-75

Ενσωματώσετε την τοπική γλώσσα στον προσανατολισμό. Η εκμάθηση της τοπικής γλώσσας είναι απαραίτητη για την επιτυχή επανεγκατάσταση και ενσωμάτωση. Το να μάθεις μια νέα γλώσσα χρειάζεται χρόνο και μπορεί να είναι δύσκολο. Οι ακόλουθες στρατηγικές μπορούν να φανούν χρήσιμες στην περίπτωση αυτή (Volunteering Australia, 2006:24-25):

- Εισάγετε νέους όρους σχετικά με το θέμα. Όταν είναι εφικτό, πείτε και γράψτε τη λέξη στη μητρική γλώσσα των συμμετεχόντων.
- Ενσωματώσετε λεξιλόγιο που θα

πρέπει να χρησιμοποιήσουν οι συμμετέχοντες συχνά όπως οπτικές λέξεις που οι συμμετέχοντες μπορούν να αναγνωρίζουν χωρίς να προφέρουν.

- Χρησιμοποιήστε μια εικόνα ή μια χειρονομία για να απεικονίσετε σημαντικούς όρους ή φράσεις.
- Δώστε ευκαιρίες στους συμμετέχοντες να χρησιμοποιήσουν νέες λέξεις.
- Γράψτε όρους σε κάρτες και τοποθετήστε τες σε ένα τοίχο λέξεων.
- Βάλτε ετικέτες σε διάφορα αντικείμενα στην τάξη ή στο γραφείο.

Παράδοση εκπαίδευσης

ΔΗΜΙΟΥΡΓΗΣΤΕ ΕΝΑ ΘΕΤΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

Η αποτελεσματική διαχείριση της τάξης δημιουργεί ένα περιβάλλον στο οποίο οι συμμετέχοντες κατανοούν τις προσδοκίες και τους κανόνες, νιώθουν ασφαλείς και ενταγμένοι και μπορούν να επικοινωνούν ανοιχτά.

ΟΙ ΑΚΟΛΟΥΘΕΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ ΕΙΝΑΙ ΧΡΗΣΙΜΕΣ:

- Εξηγήστε το εκπαιδευτικό ύφος που χρησιμοποιείτε και τι πρέπει να περιμένουν οι συμμετέχοντες από την εκπαίδευση.
- Να είστε ξεκάθαροι για τους κύριους μαθησιακούς στόχους και να εμπλέκετε τους συμμετέχοντες στο να τους θέτετε.
- Δώστε έμφαση στο να αποκτήσουν οι συμμετέχοντες δεξιότητες που θα τους βοηθήσουν να συνεχίσουν να μαθαίνουν και να γίνουν αυτόνομοι.
- Μπορείτε να θέσετε κανόνες στα μαθήματα και να ζητήσετε από τους συμμετέχοντες να θεσπίσουν οι ίδιοι ομαδικούς κανόνες και τρόπους συμπεριφοράς. Ο σεβασμός στους κανόνες είναι χρήσιμος ώστε να μπορείτε να αντιμετωπίσετε συμπεριφορές που δείχνουν έλλειψη σεβασμού όπως η έλλειψη προσοχής, ή η παραβίαση του προσωπικού χώρου κάποιου, κ.ο.κ..

ΚΑΛΕΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

(Cultural Orientation Resource Center, 2014: 102-103):

- Σκεφτείτε τη φωνή και τον τόνο και πως μεταφέρεται ένα μήνυμα
- Ενσωματώστε μη λεκτική επικοινωνία ή γλώσσα του σώματος
- Εκμεταλλευτείτε κάθε διαθέσιμο μέσο οπτικής επικοινωνίας που μπορεί να βοηθήσει τη διαδικασία
- Δείξτε καλές δεξιότητες στο να ακούτε
- Σχολιάστε τι ήταν θετικό και εποικοδομητικό
- Εξατομικεύστε τα θέματα με το να χρησιμοποιείτε πραγματικά παραδείγματα

ΣΥΜΠΕΡΙΛΗΠΤΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

οι εκπαιδευτές μπορούν να χρησιμοποιήσουν τις ακόλουθες στρατηγικές:

- Να φέρετε στους συμμετέχοντες με σεβασμό, αναγνωρίζοντας τις πρότερες εμπειρίες τους
- Μην υποτιμάτε -το ρόλο- της πολιτισμικής διαμεσολάβησης. Ακόμη κι αν νομίζετε πως δε χρειάζεται, θα πρέπει να σκεφτείτε τις συγκεκριμένες ανάγκες κάποιων συμμετεχόντων
- Διασφαλίστε πως οι συμμετέχοντες ακούν σ'ένας τα λόγια του άλλου
- Να είστε ευέλικτοι με τα πλάνα μαθήματος και να προσαρμόζετε τις παραδόσεις ώστε να καλύπτετε ανάγκες, ενδιαφέροντα, προβληματισμούς
- Να είστε ευέλικτοι με το ρυθμό διδασκαλίας

Εκπαιδευτικές πηγές και υλικό

Οι πηγές υποστηρίζουν την παράδοση του εκπαιδευτικού προγράμματος και πολλές από αυτές είναι έτσι κι αλλιώς διαθέσιμες σε ένα περιβάλλον εκπαίδευσης εθελοντών. Δεν ξαντλούνται στα απλά εκπαιδευτικά εγχειρίδια. Οι επισκέψεις, η ανταλλαγή απόψεων με έμπειρους εθελοντές, ακόμη και η άντληση πληροφοριών από τα κίνητρα των εκπαιδευόμενων, είναι παραδείγματα εργαλείων που μπορεί να χρησιμοποιήσουν εκπαιδευτές και εκπαιδευόμενοι. Τα εργαλεία αυτά δεν έχουν να κάνουν απλά με το εκπαιδευτικό πρόγραμμα αλλά συνδέονται τόσο με αυτό όσο και με τον εκπαιδευόμενο. Είναι πιθανό πως μέσα σε μια ομάδα εκπαιδευόμενων θα υπάρχουν μαθητές με διαφορετικές εκπαιδευτικές προτιμήσεις που θα κάνουν διαφορετική χρήση των υλικών. Η δημιουργικότητα στην ανάπτυξη των εργαλείων είναι σημαντική στη μαθησιακή ευελιξία. «Όταν σχεδιάζεις και παραδίδεις ένα εκπαιδευτικό πρόγραμμα θα βρεις μεγάλη γκάμα υλικού και πηγών που μπορείς να χρησιμοποιήσεις» (Volunteering Australia, 2006:21-22)

Μπορείτε επίσης να ενσωματώσετε υλικό που υπάρχει ήδη. Τα υφιστάμενα

σχεδιαγράμματα μαθημάτων μπορεί να είναι χρήσιμα όταν αναπτύσσετε ή εμπλουτίζετε ένα εκπαιδευτικό πρόγραμμα.

Υπάρχουν διαφορετικοί τύποι πηγών όπως πλάνα δραστηριοτήτων και σχεδιαγράμματα μαθημάτων, πληροφορίες για συγκεκριμένες ομάδες, χάρτες, βίντεο ή ιστοσελίδες.

Το εγχειρίδιο Creative Training Techniques Handbook (Pike, 2002) περιγράφει τι θα μπορούσαμε να λάβουμε υπόψη όταν αξιολογούμε πρόσθετο υλικό προκειμένου να εμπλουτίσουμε ένα εκπαιδευτικό πρόγραμμα. Αυτοί οι παράγοντες περιλαμβάνουν στόχους και ανάγκες του προγράμματος, την τιμή, την αξία και το χρόνο που χρειάζονται ώστε να γίνει κατανοτή και να ενσωματωθεί το υλικό, την ποιότητα, ειδίκευση και εμπειρία του εκπαιδευτή, τις σχετικές παραπομπές, και τις αντιδράσεις - τόσο των συμμετεχόντων στο μάθημα, όσο και του εκπαιδευτή κατά την αξιολόγηση και παράδοση του υλικού.

Τα διαφορετικά μέρη ενός εκπαιδευτικού προγράμματος περιλαμβάνουν μία εισαγωγική ενότητα, έναν οδηγό χρήστη, σχεδιάγγραμα μαθημάτων και πηγές.

ΣΥΝΙΣΤΩΣΕΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το κάθε μάθημα ή τα πλάνα δραστηριοτήτων ακολουθούν συγκεκριμένη μορφή. Περιλαμβάνονται οι ακόλουθες ενότητες:

- **ΤΙΤΛΟΣ Η ΘΕΜΑ**
- **ΣΤΟΧΟΙ:** δείχνουν το σκοπό του μαθήματος και τι πρέπει οι συμμετέχοντες να γνωρίζουν στο τέλος του
- **ΧΡΟΝΟΣ:** εκτίμηση της διάρκειας του μαθήματος
- **ΥΛΙΚΟ:** μπορεί να είναι εικόνες, μελέτες περιπτώσεων, φυλλάδια ή παρόμοιο υλικό. Οπτικά βοηθήματα περιλαμβάνουν εικόνες, πίνακες, βίντεο, παρουσιάσεις Power Point, χάρτες
- **ΑΣΚΗΣΗ:** δραστηριότητες με επίκεντρο τους εκπαιδευόμενους και συζητήσεις στην τάξη.

Μεθοδολογία εκπαίδευσης

Οι εκπαιδευτικές μέθοδοι μπορεί να περιλαμβάνουν δραστηριότητες με επίκεντρο τους εκπαιδευόμενους, διαδραστικές και βιωματικές. Με την καλύτερη κατανόηση της οπτικής των συμμετεχόντων, και την ποικιλία των εκπαιδευτικών, πολιτισμικών και κοινωνικοοικονομικών υποβάθρων του καθενός, οι εκπαιδευτές μπορούν να κατανοήσουν πώς σκέφτονται και τι συνδέσεις κάνουν. Οι διαλέξεις μπορεί να είναι συνήθεις σε εκπαιδευτικά προγράμματα για μετανάστες και πρόσφυγες, αλλά είναι από τις λιγότερο αποτελεσματικές μεθόδους. Για παράδειγμα, σύντομες διαλέξεις και μεγάλες ομαδικές συζητήσεις είναι κατάλληλες τεχνικές για την εισαγωγή

ενός θέματος και τη μετάδοση γνώσης: διδακτικές τεχνικές όπως επιδείξεις, παιχνίδια ρόλων, ή εκπαιδευτικές εκδρομές μπορεί να είναι χρήσιμότερες, όπως επίσης και οι προσομοιώσεις και οι μελέτες περιπτώσεων. Η μέθοδος του brainstorming είναι παρόμοια με την ομαδική συζήτηση αλλά περισσότερες ιδέες μπορούν να ανταλλαχθούν σε μικρότερο χρονικό διάστημα. Η δουλειά σε ζευγάρια επιτρέπει στους εκπαιδευόμενους να σκεφτούν ένα θέμα και μετά να συζητήσουν σχετικά με το διπλανό τους. Οι διαλέξεις είναι ιδανικές για μια σύντομη εισαγωγή σε κάποιο θέμα, για την εστίαση σε κάποιο βασικό σημείο, για την παρουσίαση βασικής πληροφορίας ή για να μετάδοση

αρκετής πληροφορίας σε σύντομο χρονικό διάστημα. Μελέτες περιπτώσεων και κριτικά συμβάντα βασισμένα σε εμπειρίες από την πραγματική ζωή παρουσιάζουν μια κατάσταση που μπορεί να αναλυθεί και να επιλυθεί ομαδικά.

Όταν δουλεύουμε με ομάδες από συγκεκριμένη περιοχή, είναι καλό να χρησιμοποιούμε ονόματα ή χώρες προέλευσης που είναι οικείες τους ώστε οι συμμετέχοντες να μπορούν να σχετιστούν με την κατάσταση. Σε παιχνίδια ρόλων οι συμμετέχοντες παίζουν ρόλους και αναπαριστούν καταστάσεις ενώ οι υπόλοιποι συμμετέχοντες παρατηρούν. Τα παιχνίδια ρόλων, τα θεατρικά παιχνίδια, οι διηγήσεις είναι κοινά σε πολλούς πολιτισμούς οπότε μπορούν να ωφελήσουν μετανάστες και πρόσφυγες. Οι προσομοιώσεις αναπαριστούν συνθήκες της καθημερινής ζωής στις οποίες απαιτούνται οι συγκεκριμένες δεξιότητες και παρέχουν τη δυνατότητα στους εκπαιδευόμενους να μάθουν σε ένα ασφαλές περιβάλλον. Είναι ιδανικά αν σκεφτούμε την πολιτισμική

προσαρμογή και το πολιτισμικό σοκ. Οι εκδρομές είναι ευκαιρία να ενταχθούμε με ασφάλεια να βιώσουμε με καθοδήγηση ένα πραγματικό περιβάλλον ή κατάσταση από πρώτο χέρι.

Γενικά, θα πρέπει να προσπαθήσετε να ωθήσετε τα όρια των συμμετεχόντων αλλά όχι πάρα πολύ. Θα πρέπει να σκεφτείτε επίσης αν μια συγκεκριμένη δραστηριότητα είναι πολιτισμικά ή θρησκευτικά ορθή.

Δώστε χρόνο για να αναλογιστείτε κάθε θέμα ή μάθημα. Χρησιμοποιείστε ερωτήσεις αναστοχασμού για να αξιολογήσετε το μάθημα.

Θα πρέπει να έχετε καλή κατανόηση του μεγέθους της ομάδας, της σύνθεσής και της δυναμικής του για να είστε καλός διαμεσολαβητής της. Οι εκπαιδευτές που παραδίδουν μαθήματα σε μετανάστες ή πρόσφυγες μπορεί να δουλεύουν με μικρότερες ή μεγαλύτερες ομάδες ατόμων, αλλά παρά το μέγεθος, αυτό που αποδίδει περισσότερο είναι οι διαδραστικές μέθοδοι.

« Μικρές έως μεσαίες ομάδες είναι ιδανικές καθώς αποτελούνται συνήθως από παρόμοιες γλωσσικές ομάδες και έχουν περισσότερο χρόνο για συζήτηση. »

(Υπεύθυνος προγράμματος, Catholic Charities Community Services Arizona in Refugee Training and Orientation)

«Ενθαρρύνουμε τις μικρές ομάδες. Δίνει τη δυνατότητα στο χειριστή περιπτώσεων να ασχοληθεί με ερωτήσεις ή ζητήματα που απασχολούν τους εκπαιδευόμενους. Έχουμε ποικιλία στη γνώση αγγλικών και στο εκπαιδευτικό υπόβαθρο. Το να διδάσκεις μια [μεγαλύτερη] ομάδα με διαφορετικά επίπεδα κατανόησης μπορεί να είναι απογοητευτικό.» (Διευθυντής Επανεγκατάστασης Προσφύγων, Catholic Charities—Diocese of Winona)

Τα προγράμματα για μικρές και μεσαίες ομάδες είναι κατάλληλα καθώς αποτελούνται από παρόμοιες γλωσσικές ομάδες και επιτρέπουν περισσότερο χρόνο για συζήτηση και ανταλλαγή απόψεων. Οι προκλήσεις μιας μεγάλης ομάδας έχουν να κάνουν και με το γεγονός ότι οι εκπαιδευτές μπορεί να νοιώθουν αδυναμία να χειριστούν μια μεγάλη τάξης με άτομα διαφορετικού υποβάθρου. Οι μικρές ομάδες επιτρέπουν

πιο συχνές ερωτήσεις, δραστηριότητες και συζητήσεις. (Cultural Orientation Resource Center 2014:140-143)

Υποστηρίζετε τη μάθηση με το μοίρασμα των εκπαιδευτικών ρόλων: «Σκεφτείτε την πιθανότητα να μοιραστείτε τη διαμεσολάβηση της εκπαίδευσης με άλλους. Συνήθως υπάρχει ο εκαίδευμένος, ο εκπαιδευτής και ένας πεπειραμένος συνάδελφος του εκπαιδευόμενου με υποστηρικτικό ρόλο. Υπάρχει επίσης η δυνατότητα μάθησης μεταξύ συναδέψων ή συμμετοχή μελών της οικογένειας ενός εκπαιδευόμενου στην εκπαίδευση όταν υπάρχουν πολιτισμικά ή γλωσσικά εμπόδια. Η μάθηση συμβαίνει επίσης στην κοινότητα των εκπαιδευομένων, στις εθελοντικές εργανώσεις, με τους συνάδελφους του εκπαιδευόμενου ή με ωφελούμενους της οργάνωσης.» (Volunteering Australia, 2006:21-22)

Προκλήσεις της εκπαιδευτικής διαδικασίας

Διαφορετικά υπόβαθρα μπορούν να δυσκολέψουν τους συμμετέχοντες να σχετιστούν μεταξύ τους στην αρχή των μαθημάτων, ενώ οι διαφορές στα επίπεδας αλφαριθμητισμού και εκπαίδευσης είναι σημαντικές και αποτελούν πρόκληση. Το να δουλεύεις με συμμετέχοντες που μιλούν διαφορετική γλώσσα είναι επίσης πρόκληση και μπορεί να απαιτεί την

παρουσία αρκετών διερμηνέων στην τάξη.

Το θέμα που υπάρχει στα πολυπολιτισμικά περιβάλλοντα εθελοντισμού είναι η διαφοροποίηση του επιπέδου γνώσης της γλώσσας σε προφορικό επίπεδο και των δεξιοτήτων γραμματισμού και αριθμητικής. Σε εθελοντές με περιορισμένες αυτές τις δεξιότητες

η υποστήριξη του εκπαιδευτή είναι σημαντική.

Γνωρίζετε τους ανθρώπους αυτούς στην ομάδα σας και τι θα κάνετε για να τους υποστηρίξετε; Διευκολύνετε την εκπαίδευση έτσι ώστε να υπάρχουν εναλλακτικοί τρόποι μάθησης για τον εκπαιδευόμενο;

(Volunteering Australia, 2006:16)

Επιπλέον, η συνεργασία με διερμηνείς μπορεί να είναι πρόκληση και να πάρει επιπλέον χρόνο. Κάποιες χρήσιμες στρατηγικές αναφέρονται παρακάτω (Hennepin County Health & Human Services Department, 2012; Searls- Ridge & Cotlove, 2007):

- ▶ Προγραμματίστε τους διερμηνείς εγκαίρως.
- ▶ Τοποθετήστε τους σε κοντινή απόσταση, κατά προτίμηση στην πλευρά του εκπαιδευτή.
- ▶ Διασφαλίστε πως υπάρχει διερμηνεία για όλα, συμπεριλαμβανομένων και των συζητήσεων. Ο εκπαιδευτής πρέπει να αποφεύγει να πει οτιδήποτε δεν πρέπει να ειπωθεί.
- ▶ Μιλήστε ξεκάθαρα και με φυσιολογικό τόνο. Εξασκήστε την υπομονή σας.
- ▶ Μιλήστε και κοιτάξτε απευθείας τους συμμετέχοντες, όχι τον διερμηνέα. Για παράδειγμα, πείτε «Χαίρομαι που σας βλέπω» αντί «Πες τους ότι χαίρομαι που τους βλέπω».
- ▶ Χαιρετήστε τους συμμετέχοντες φυσιολογικά, όπως όταν συναντάτε για πρώτη φορά άτομα που μιλούν την τοπική γλώσσα. Ο εκπαιδευτής θα πρέπει να συστηθεί και να συνδεθεί προσωπικά με τους εθελοντές, αλλά και να συστήσει και τον διερμηνέα.
- ▶ Μιλήστε με μικρές σύντομες προτάσεις ή φράσεις που παρουσιάζουν μια ολοκληρωμένη σκέψη. Κάντε συχνά διάλειμμα για να δείτε πως οι συμμετέχοντες κατανοούν το μήνυμα. Αποφύγετε να μιλάτε πάνω από τον διερμηνέα.

- ▶ Ετοιμάστε ένα γλωσσάρι με τους βασικούς όρους για να διευκολύνετε τη διερμηνεία. Κάποιοι όροι ίσως είναι σύνθετοι και δε μεταφράζονται εύκολα.
- ▶ Αποφύγετε να χρησιμοποιείτε αργκό ή παροιμίες που δε μεταφράζονται εύκολα. Εξηγείστε συντομογραφίες και τεχνικούς όρους.
- ▶ Ελέγχτε αν καταλαβαίνει ο διερμηνέας με το να τον ρωτήσετε «πείτε μου τι καταλάβατε».
- ▶ Επιτρέψτε στον διερμηνέα να διακόψει και να ζητήσει διευκρινήσεις.
- ▶ Διαχειριστείτε τη συζήτηση με το να πείτε στους εθελοντές να κάνουν μια ερώτηση τη φορά και να μιλάει ένας κάθε φορά ώστε να γίνεται η διερμηνεία.
- ▶ Ενσωματώστε εικόνες για να περιγράψετε πράγματα. Δείξτε τες και στον διερμηνέα κατά τη διερμηνεία.

Μέρος 3: Αξιολόγηση εκπαίδευσης και μάθησης

Το τελευταίο μέρος περιγράφει τα εκπαιδευτικά αποτελέσματα με τρόπο που βοηθά οργανώσεις και εθελοντές να αντλήσουν ικανοποίηση από τον εθελοντισμό.

Μετά την εκπαίδευση

Οι εκπαιδευτές πρέπει (Cultural Orientation Resource Center, 2014:180-185):

ΝΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΟΥΝ ΤΟΥΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΟΜΕΝΟΥΣ: η αξιολόγηση πρέπει να αφορά στη γνώση, τις δεξιότητες και τις στάσεις που αποκτήθηκαν ως μέρος της εκπαίδευσης. Οι αξιολογήσεις μπορούν να γίνουν μέσα από τεστ, κουζ, χρησιμοποιώντας κλίμακα αξιολόγησης, παρατηρώντας τους εκπαιδευόμενους ή ρωτώντας τους να επαναδιατυπώσουν, να διηγηθούν μια ιστορία ή να παίξουν ένα παιχνίδι ρόλων.

ΝΑ ΔΙΑΝΕΜΟΥΝ ΒΕΒΑΙΩΣΕΙΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ: Για πολλούς συμμετέχοντες, ειδικά για αυτούς που είναι λιγότερο έτοιμοι να επανεγκατασταθούν, τα πιστοποιητικά και οι τελετές αποφοίτησης είναι πηγή υπερηφάνειας και ολοκλήρωσης. Το να γνωρίζετε κάτι για το πως αυτά τα πράγματα γίνονται αντιληπτά σε διαφορετικές κουλτούρες μπορεί να είναι χρήσιμο.

ΝΑ ΑΞΙΟΛΟΓΟΥΝ ΤΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ: στο τέλος, οι εκπαιδευτές πρέπει να σκεφτούν τι έκαναν καλά και τι πρέπει να βελτιώσουν.

ΝΑ ΑΞΙΟΠΟΙΟΥΝ ΤΑ ΔΕΔΟΜΕΝΑ ΠΟΥ ΣΥΝΕΛΛΕΞΑΝ: Αξιοποιήστε τις αξιολογήσεις των συμμετεχόντων κατανοώντας τα δεδομένα που συλλέχθηκαν και χρησιμοποιώντας τα. Σκεφθείτε το ενδεχόμενο να προσφέρεται επιπλέον μαθήματα στο μέλλον που να ανταποκρίνονται καλύτερα στα ιδιαίτερα ενδιαφέροντα των συμμετεχόντων.

ΝΑ ΔΙΕΞΑΓΟΥΝ ΑΥΤΟΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΩΝ, ΚΑΘΩΣ ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΕΙΝΑΙ ΠΟΛΥ ΧΡΗΣΙΜΗ.

Αναγνώριση εκπαίδευσης

Η εκπαίδευση μπορεί να πιστοποιείται, με την έννοια ότι μπορεί να αναγνωρίζεται επίσημα ως δεξιότητα, ανάλογα με τον αν ο εκπαιδευόμενος το επιδιώκει ή το θεωρεί σημαντικό.

Η αναγνώριση προηγούμενης μάθησης έχει να κάνει με την αξιολόγηση της γνώσης που αποκτήθηκε από εκπαιδευτικούς οργανισμούς, εργασιακή εμπειρία και εμπειρίες ζωής. Μπορεί να γίνεται μόνο από καταρτισμένους αξιολογητές που συνεργάζονται με τις οργανώσεις.

Ένα σχετικό παράδειγμα από το Ηνωμένο Βασίλειο. Για την αναγνώριση της μάθησης των εθελοντών, η Εθελοντική Υπηρεσία του Δήμου του Slough ξεκίνησε το Μάρτιο του 2018 το πρόγραμμα Volunteer Passport Scheme, με στόχο την ανάπτυξη εκπαιδευτικών προγραμμάτων

ώστε να αναβαθμιστεί η εκπαίδευση που παρέχεται στους εθελοντές για να αποκτήσουν αυτοπεποίθηση και να μπορούν να ανταποκρίνονται σε διαφορετικές καταστάσεις. (EPALE, 2018)

Για να αναγνωριστεί η εμπειρία οι εθελοντές θα πρέπει να παρακολουθήσουν και τα τέσσερα σύντομα μαθήματα. Αυτά είναι:

- ▶ Ισότητα και Ποικιλομορφία
- ▶ Δεξιότητες επικοινωνίας
- ▶ Όρια και εμπιστευτικότητα
- ▶ Ασφάλεια

Οι εθελοντές μπορούν να αναβαθμίσουν τις γνώσεις τους χωρίς επιπλέον κόστος. Άλλα οφέλη είναι η πρόσβαση σε προγράμματα διαχείρισης εθελοντών και η δυνατότητα εισαγωγής τους στη βάση δεδομένων εθελοντών για εύρεση θέσεων εθελοντικής εργασίας (EPALE, 2018).

Αξιολόγηση εκπαιδευτικών σεμιναρίων

Η ανάπτυξη της εκπαίδευσης προβλέπει χρήση διαφορετικών παιδαγωγικών μεθόδων και τεχνικές σύμφωνα με τους στόχους, το κοινό και το εκπαιδευτικό πλαίσιο, συμπεριλαμβανομένων μεταξύ άλλων και μαθημάτων με διαφορετικές μεθόδους (εισήγηση,

επίδειξη, ερωταποκρίσεις, ενεργή, κτλ) και τεχνικές όπως παιχνίδια ρόλων, μελέτες περιπτώσεων, προσομοιώσεις κτλ. Οι γενικοί στόχοι της αξιολόγησης είναι: Αναγνώριση του εισερχόμενου προφίλ των εκπαιδευόμενων (διαγνωστική αξιολόγηση), Βελτίωση διδασκαλίας και

μάθησης (διαμορφωτική αξιολόγηση),
Μέτρηση των επιτευχθέντων
μαθησιακών αποτελεσμάτων
(ολοκληρωμένη αξιολόγηση)

Η αξιολόγηση ως ολοκληρωμένη
και συστηματική διαδικασία θα
πρέπει να γίνεται σε τρεις φάσεις
(Volunteering Australia, 2006.:25)

1. ΑΡΧΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ (ιστην αρχή της εκπαίδευσης):
Διαγνωστική αξιολόγηση (εισερχόμενο προφίλ)

2. ΣΥΝΕΧΗΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ (κατά τη διάρκεια της εκπαίδευσης):
Διαμορφωτική αξιολόγηση (διαδικασία/ανάπτυξη εκπαίδευσης)

3. ΤΕΛΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ (στο τέλος της εκπαίδευσης):
ολοκληρωμένη αξιολόγηση εξερχόμενο προφίλ)

Βιωσιμότητα του εκπαιδευτικού προγράμματος

Η αξιολόγηση των μαθητών βοηθά στο να καταλάβουμε τι έμαθαν οι μαθητές από ένα εκπαιδευτικό πρόγραμμα και τι κενά υπάρχουν ακόμη. Τα δεδομένα που συλλέγονται μπορούν να δείξουν αν οι εκπαιδευτικές οδηγίες ήταν επαρκείς και τα αποτελέσματα των διαφόρων ομάδων/τάξεων είναι συγκρίσιμα.

Με βάση την αξιολόγηση, οι εκπαιδευτές μπορούν να κατανοήσουν αν υπήρχαν τυχόν παρανοήσεις ή ελλείψεις και προσφέρουν πρόσθετες γνώσεις σε ατομικό ή ομαδικό επίπεδο, ή να ενημερώσουν τους χειριστές, τους υπεύθυνους, ή τους ίδιους τους εθελοντές σχετικά με πληροφορία που θα μπορούσε να αναθεωρηθεί για συγκεκριμένο εκπαιδευόμενο, ομάδα,

ή περίπτωση, σε μελλοντικά μαθήματα, συζητήσεις ή επισκέψεις στο σπίτι (Center for Applied Linguistics, 2014).

Τα δεδομένα θα βοηθήσουν στο να εντοπιστούν οι αλλαγές που θα πρέπει να γίνουν στο εκπαιδευτικό πρόγραμμα. Τα δεδομένα της αξιολόγησης θα ενδυναμώσουν το πρόγραμμα και μπορούν ακόμη να βελτιώσουν τις πιθανότητες μελλοντικής χρηματοδότησης. Μια αξιολόγηση μάθησης μπορεί να είναι πηγή πληροφοριών για μια αξιολόγηση αναγκών. Για παράδειγμα αν κάποιος δεν κατάλαβε πότε θα πρέπει να καλέσει τον ιδιοκτήτη του σπιτιού του, το θέμα θα πρέπει να συζητηθεί σε μελλοντικά μαθήματα με την ίδια ή διαφορετική ομάδα.

Οι εταίροι και οι πιθανοί χρηματοδότες θέλουν να μάθουν αν τα προγράμματα είναι αποτελεσματικά. Τα προγράμματα θα πρέπει να τους βοηθούν να καταγράφουν πληροφορίες και να τις κατανοούν σε σχέση με τον πληθυσμό και το πρόγραμμα. Αυτό μπορεί να ενισχύσει

συνεργασίες και να βοηθήσει στην εύρεση νέων πορών και υπόστηριξη για την ενίσχυση του προγράμματος. (Cultural Orientation Resource Center, 2014: 183)

Συμπεράσματα

Ο οδηγός αυτός δημιουργήθηκε για να βοηθήσει τους εκπαιδευτές εθελοντών να καταρτίζουν προγράμματα εκπαίδευσης. Σε συνδυασμό με την Εργαλειοθήκη για την Εκπαίδευση Προσφύγων σε Εθελοντικές Θέσεις Εργασίας, παρέχει μια κατανοητή μεθοδολογία μαζί με πρακτικά εργαλεία που μπορούν να χρησιμοποιηθούν από εκπαιδευτές που εργάζονται με ποικιλόμορφες ομάδες εθελοντών.

Περιλαμβάνει μια χρήσιμη ανάλυση του περιβάλλοντος εθελοντισμού καθώς και προτάσεις για κατάλληλες και

αποτελεσματικές εκπαιδευτικές μεθόδους με βάση το κοινό που εκπαιδεύεται. Δίνεται έμφαση στην επίτευξη αποτελεσμάτων που εξυπηρετούν τόσο τους οργανισμούς όσο και τους ίδιους τους εθελοντές.

Η πρώτη έκδοση του οδηγού συζητήθηκε σε τέσσερεις ομάδες εστίασης που υλοποιήθηκαν από εταίρους του έργου σε Αυστρία, Γερμανία, Ελλάδα και Ιταλία. Μετά τα σχόλια όσων συμμετείχαν, ο οδηγός τροποποιήθηκε αναλόγως και οριστικοποιήθηκε.

Βιβλιογραφία

- Center for Applied Linguistics (2014)**, Cultural orientation assessment toolkit: Frequently asked questions about assessment and evaluation.
- Cultural Orientation Resource Center (2014)**, Refugee Training and Orientation: A Guide for Service Providers, available here (accessed on 10/02/2019).
- Engestrom, Y., Miettinen, R., Punamaki, R. (Eds.) (1999)**, Perspectives on Activity Theory, Cambridge: Cambridge University Press.
- EPALE (2018)**, Recognition of Learning for Volunteers: the Volunteer Passport Scheme, available here (accessed on 10/02/2019).
- Hennepin County Health and Human Services Department (2012)**, Hennepin county limited English proficiency plan, available here (accessed on 09/02/2019).
- IOM, A Path to Integration:** Migrants Volunteering in the Community, available here (accessed on 09/02/2019).
- Multicultural Council of Windsor & Essex County, Cultural Competence Toolkit**
– Involving Volunteers from Culturally & Linguistically Diverse Backgrounds, available here (accessed on 09/02/2019).
- Peace Corps (2005)**, Diversity Training Modules for Pre-Service Training, available here (accessed on 10/02/2019).
- Pike, R. (2002)**, Creative Training Techniques Handbook: Tips, Tactics, and How-To's for Delivering Effective Training, Third Edition, Amherst/MA, HRD Press Inc.
- Searls-Ridge, C. (Creator), Cotlove, D. W. (Creator) (2007)**. Teaming with an interpreter [Online training course].
- VAI (2019)**, Guide for Immigrants-Volunteers, Four Elements, Verein Multikulturell, Hellenic Red Cross, Leibniz University of Hannover, Cidis Onlus. European Commission, 776149-VAI-AMIF-2016-AG-INTE, available here (accessed on 09/02/2019).
- Volunteering Australia (2006)**, A Guide for Training Volunteers (Part A), available here (accessed on 09/02/2019).

Ο Οδηγός για την Εκπαίδευση Μεταναστών Εθελοντών βοηθάει τους εκπαιδευτές εθελοντών να σχεδιάζουν και να παραδίδουν αποτελεσματική εκπαίδευση. Αναλύει τους παράγοντες του εκπαιδευτικού περιβάλλοντος που επιδρούν στην εκπαίδευση των μεταναστών-εθελοντών και προσφέρει μία εισαγωγή στην εκπαίδευση βάσει δεξιοτήτων. Η Εργαλειοθήκη για την Εκπαίδευση Μεταναστών Εθελοντών θα βασιστεί στο περιεχόμενο του εν λόγω Οδηγού και τα δύο αυτά εργαλεία θα πρέπει να αξιοποιούνται παράλληλα. Ο Οδηγός απευθύνεται σε τέσσερις βασικές ομάδες στόχους: ενδεδειγμένους εκπαιδευτές εθελοντών, περιστασιακούς εκπαιδευτές εθελοντών, υποστηρικτικό εκπαιδευτικό προσωπικό, καθώς και διευθυντές, υπεύθυνους ομάδων εθελοντών και συντονιστές εθελοντών.

WEBSITE

www.vai-project.eu

MAIL

info@vai-project.eu

FACEBOOK | TWITTER | INSTAGRAM

VAI – Volunteering Among Immigrants

Design: Alena Klinger | www.alenak.de

This project was funded by the European Union's Asylum, Migration and Integration Fund. Responsibility for the information and views set out in this publication lies entirely with the authors.

